

Salon pohištva v Ljubljani

Salon pohištva je za nami. Vsako drugo leto zavirajo zastave različnih podjetij pred Gospodarskim razstaviščem v znak, da je prišel čas, ko pohištveniki prikažejo svoje nove dosežke in se pomerijo v tekmi za večja priznanja strokovne žirije na eni in občinstva na drugi strani.

Brest je razstavljal v »skupini devetih« v hali A. »Skupino devetih« sestavljajo podjetja, ki so izven trgovsko-proizvodnih organizacij. To so: Brest, Meblo, Marles, Novoles, Stol, Javor, Lesonit in Tapo. Skupaj jih je osem, ime »skupina devetih« pa se je ohranilo še od prejšnjih beograjskih nastopov.

Naš dom iz Maribora je dan pred otvoritvijo salona organiziral tiskovno okonferenco, na kateri so predstavniki podjetij »skupine devetih« obrazložili probleme, ki so v pohištveni stroki in posredovali predloge k oživitvi domačega, pa tudi izvoznega trga. O konferenci, na kateri je bilo večje število novinarjev, so poročali časopisi in radio.

Brest je razstavljal na 300 kvadratnih metrih. Razstava je bila urejena na svojstven način, ki pa je na koncu koncev požel določena priznanja. V čem je ta svojstvenost? Čelne strani paviljona so bile zaprte, na njih pa je bil umetniški napis 200 m — poglejte od blizu! Celotni prostor je bil pregrajen v separatne ambience, sredi paviljona pa je bil pet metrov visok zaslon za projiciranje diapozitivov in filmov — light show ob spremljavi glásbe. V tem prostoru smo razstavili stole in fotelje Larsen, za katere smo tudi dobili PRIZNANJE. Ostali prostor pa je bil opremljen s kuhinjo VEGA-60 in različnimi variantami dnevne sobe POLONA. Raz-

lična površinska obdelava, v več različnih oblikah prikazani enaki elementi so dajali razstavi posebno odliko. Posebne pozornosti je bila deležna tudi kuhinja VEGA-60, opremljena z najsodobnejšimi kuhinjskimi pripomočki.

Iz bežnega pregleda ankete, ki še ni obdelana, lahko razberemo, da so obiskovalci zadovoljni. Mnogi so napisali: fantastično lepo! Res da nismo dobili zlatega spoja, dobili pa smo priznanje občinstva — obiskovalcev — množice prihodnjih kupcev. Pa ne samo to, dobili smo potrdilo ideje, da je mogoče tudi z bolj preprosto, a učinkovito oblikovanim pohištvom doseči zadovoljstvo potrošnikov.

Salon pohištva 1971 je pokazal novi napredek v oblikovanju pohištva, od najdržnejših sestavljenk do tapetiranega sedežnega pohištva. Kvalitetna raven se lahko v večini meri z razstavljenimi izdelki, ki jih srečamo na sejmiših v Kölnu, Parizu in Milanu.

Znova pa se je postavljalo vprašanje, ali junijski termin ustreza tovarnam, pa tudi potrošnikom in trgovcem. Že dolgo smo mnenja, da termin ni pravi. To pa potrjuje tudi dejstvo, da je bil obisk relativno slab in da je sejem obiskalo zelo malo tujih kupcev. Pa tudi domači niso bili posebno aktivni. Sejem je končan. Pokazali smo pot naše prihodnje usmeritve.

D. Trotovšek

Z otvoritve salona pohištva v Ljubljani

Izvoz v sedanjih razmerah

Slovenska lesna industrija je v prvih treh mesecih po podatkih Gospodarske zbornice izvozila za 8,6 milijona dolarjev in je med izvozniki na drugem mestu, takoj za kovinsko industrijo. Izvoz je v primeri s I. kvartalom 1970. leta višji za 10,6 odstotka.

Podatki o I. četrtletju pa ne dajejo prave podobe o obsegu izvoza, saj je znano, da le-ta običajno — do sedaj je bilo to pravilo — narašča tja do konca tretjega tromesečja.

Izvoz je skoraj v celoti usmerjen na konvertibilno področje, kar daje slovenski lesni industriji poseben pomen.

Problematika izvoznikov pa ni majhna. Na videz je izvoz celo

večji kot lani. Glavni problem, ki tare izvoznike in ki vpliva, da izvoz ni še večji, je nestimulativnost pri izvozu. To pa povzroča čedalje manjši interes za izvoz. Z devalvacijo lesna industrija ni ničesar pridobila. Nasprotno, njeni izdelki so na zunanjem trgu postali nekonkurenčni. Posli se zaključujejo v škodo akumulativnosti, vendar s tendenco dolgoročnega poslovnega sodelovanja. Te tendence pa ne zagotavlja noben družbeni ukrep.

Letos deluje poleg znižanih premij ob devalvaciji na finančni rezultat tudi povečanje cen, pa naj bo iz uvoza ali z domačega trga. Uvozni materiali so se podražili za več kot 20 %, domače surovine

za 10 %, transportne usluge za 30 % in tako naprej. Težnja po novih oblikah dogovarjanja je prinesla — oziroma se napoveduje — še nove podražitve. Takšnih skokov v povečanju cen ne prenese nobena v izvoz usmerjena proizvodnja oziroma ni tržišča, ki bi lahko sprejelo nenormalno in skokovito povečanje cen.

Proizvajalec, usmerjen v izvoz, se je tako znašel v slepi ulici, tuji kupec pa ni sentimentalni do dobaviteljevih težav. Pa tudi novih kupcev ni, ki bi bili tako sentimentalni.

Ker ima naša družba interes čimveč izvažati, potem bi moral biti ta interes stimuliran, ne pa da ostaja samo pri obljubah korekcije tega ali drugega odstotka pri carini in podobno. Drugič zopet slišiš, da je izvoz nujno zlo, da smo zaradi velikih kapacitet sami po sebi prisiljeni izvažati.

Ta problematika terjaja nujno rešitev s tem, da se popravi izvozna stimulacija v takšni ali drugačni obliki, da vzbudi interes izvoznikov. Menim, da ni mogoče dovoljevati stagnacije obsega proizvodnje, zmanjševanja zaposlitve oziroma izgub v poslovanju.

D. Trotovšek

Ob Dnevu borca

PRAV JE, DA SE OB 4. JULIJU, DNEVU BORCA, ZA TRENUTEK ZAUSTAVIMO V HITREM RITMU SODOBNEGA ŽIVLJENJA IN HLASTANJU ZA VSAKDANJO SREČO IN SE V MISLIH POSVETIMO NAJSLAVNEJŠEMU OBDOBJU NAŠE ZGODOVINE. O TEM OBDOBJU JE BILO IZREČENIH ŽE NEŠTETO BESED, POPIRANEGA MNOGO PAPIRJA, TAKO DA NEKATERI OCITAJO, KAKO GA PRETIRANO GLORIFICIRAMO. PA VENDAR JE SE PREMALO ŽIVO V NAŠI ZAVESTI IN NAŠEM VSAKDANJEM DELOVANJU.

ZALOSTNA JE KNJIGA NAŠE ZGODOVINE. STRAN ZA STRANJO PRIPOVEDUJE O PORAZIH, ZATIRANJH, HLAPEVSTVU, PA TUDI O KREPITVI UPORNE PESTI. IN TA PEST JE UDARILA PRED TRIDESETIMI LETI, VZELA JE TISTO, KAR JE SAMO NAŠE, PRIBORILA JE SVOBODO.

SVOBODA... KAKO ČUDOVITA BESEDA! PREMALO JO ZNA-

MO CENITI; CENITI JO ZNATISTI, KI SE JE BORIL ZANJO. POZABLJAMO, DA JE IZ TISTIH VIHARNIH DNI REVOLUCIJE IN OSVOBODILNEGA BOJA ZRASLA NAŠA SEDANJOST, POZABLJAMO NA SVETLE IDEALE, ZA KATERE JE PRETEKLO TOLIKO KRVI. TONEMO V VSAKDANJOST IN POZABLJAMO NA VREDNOTE, ZA KATERE SO SE BORILI IN JIH USTVARJALI NAŠI BORCI.

IN ZATO SE VELJA ZAMISLITI V TA ČAS, NE SAMO OB PRAZNIKU DNEVA BORCA, AMPAK MORA BITI V NAS NENEHNO PODZAVESTNO PRISOTEN. OB PRAZNIKU, KI GA SLAVIMO PONOSNI NA NAŠO PRETEKLOST IN ZAVZETI ZA SREČNO PRIHODNOST, PA PRISRČNE ČESTITKE IN TOPLA ZAHVALA VSEM BORCEM, AKTIVISTOM IN DRUGIM UDELEZENECM NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA.

Brestovi izdelki so vzbudili veliko pozornost obiskovalcev

Uredništvo

Računalnik daje vedno več informacij

Naš računalnik IBM — model 25 je instaliran že od 19. novembra 1970. Dobrega pol leta že elektronski možgani premlevajo podatke, ki nastajajo v našem poslovanju. Strojne ure, ki jih računalnik avtomatično registrira, iz meseca v mesec naraščajo. Ker je najemnina precejšnja, prav tako pa tudi ostali stroški, je prav, da povemo, katere koristne informacije nam računalnik že daje in katere bo dajal v bližnji prihodnosti.

Doslej so zbrani podatki o materialih in izdelkih, podatki o kupcih, podatki o naročilih kupcev. Ti podatki tvorijo osnovo za obdelavo podatkov o kupcih, o izdelkih in materialih.

Redne obdelave, ki tečejo na računalniku, so naslednje:

Izpisovanje vseh pregledov o izdelkih, materialih in kupcih, ki so urejeni in izpisani tako, da se službe, ki te podatke rabijo, iz njih hitro znajdejo. Obdelava vsega prometa — gibanj izdelkov in materialov. Na podlagi gibanj izpisujemo naslednje pregledne:

— pregled zalog izdelkov in materialov,

— pregled prometa po vrstah in skladiščih,

— pregled zalog izdelkov in materialov po količini in vrednosti,

— porabo izdelavnega materiala po delovnih nalogih,

— porabo režijskega materiala po stroškovnih mestih,

— pregled prometa materiala po kontih, stroškovnih mestih in skladiščih.

in še nekatere druge pregledne o materialih. V celoti je pripravljena obdelava naročil kupcev in fakturiranje. Ta obdelava bo dajala naslednje pregledne:

— pregled novih naročil,

— pregled odprtih naročil po kupcih,

— pregled odprtih naročil po izdelkih,

— izpis faktur,

— izpis dnevnika faktur

in nekatere druge pregledne.

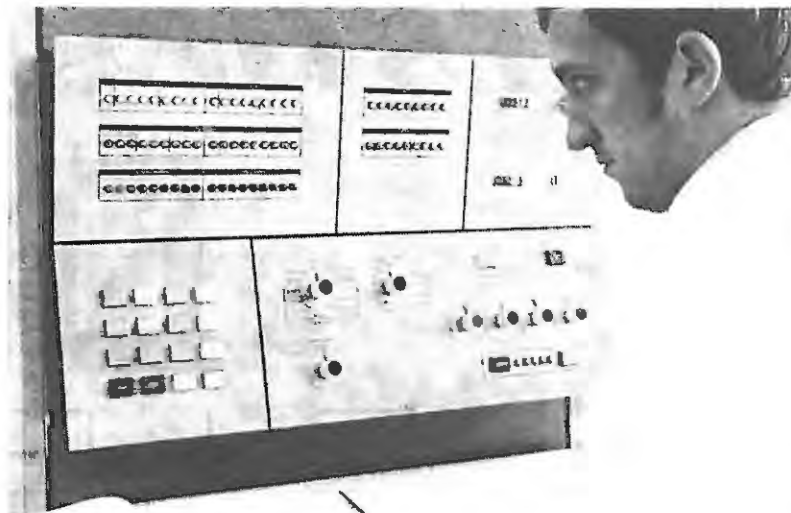
Obdelava naročil in fakturiranja teče v juniju še na klasični način in prek računalnika. Tako, ko bodo odpravljene še nekatere pomanjkljivosti pri zajemanju naročil in odpremnih, bomo prešli na obdelavo naročil in fakturiranja na računalniku in bomo stari način opustili. Računalnik, da bo to mogoče že v juliju letos. Pripravljena je obdelava režijskega materiala, drobnega inventarja, orodja in ostalega materiala. Na podoben način kot obdelujemo proizvodni material in izdelke, le da bo obdelava manj pogosta.

Prihodnje obdelave, ki jih pripravljamo, pa so: obdelava saldantov kupcev in obdelava sestavnic — kosovnic. Računalnik, da bo poskusna obdelava saldantov lahko tekla avgusta ali v septembru, prav tako pa poskusna obdelava sestavnic — kosovnic.

Osnovne težave, ki se pojavljajo pri uvajanju določenega področja v obdelavo na računalniku, so v tem, da rabimo v fazi uvajanja več ljudi, da so podatki pogosto napačno vpisani, da se je nove dokumentacije težko privaditi, da se zamenjuje številke, da osnovna dokumentacija ne prihaja pravočasno, da nekateri še vedno ne znajo pravilno rabiti podatkov v pregledih in tabelah in podobno.

Vsekakor bo treba v prihodnje strokovne kadre, ki so vključeni v posamezne postopke, pa tudi tiste, ki uporabljajo posamezne podatke in informacije, bolj podrobno in večkrat seznanjati z načinom izpolnjevanja dokumentacije, s posledicami netočne in nedosledno izpolnjene dokumentacije, da bi napake spravili na najmanjšo mogočo mero. Če bomo napake odpravili, bomo lahko ukiniteli različne pomožne evidencije, ki jih sedaj uporabljamo za primerjave.

Obseg proizvodnje vedno bolj narašča. Vzporedno z naraščanjem obsega proizvodnje narašča tudi obseg poslovanja. Nekateri vrste poslovnih dogodkov so se v

Brestu v treh letih povečale za dvakrat in več. V pogojih klasičnega poslovanja bi strokovni kadri počasi izgubljali kontrolo nad poslovanjem in odločitvami. Edino hitre in pravočasne informacije pogosto pravočasne in pravilne odločitve. Hitre in pravilne informacije pa lahko da edinole računalnik. Od sodelovanja in pomoči strokovnih kadrov je v glavnem odvisno, ali bomo posamezna poslovna področja začeli ob-

delovati na računalniku prej ali kasneje.

Naj povem še to, da imajo tudi lesna podjetja Meblo iz Nove Gorice, Marles iz Maribora, Elan iz Begunj, Stol iz Kamnika, Novoles iz Novega mesta, Lipa iz Ajdovščine in še nekatera že računalnike oziroma jih nameravajo vključiti v poslovanje in da se spopadajo s podobnimi težavami kot v našem podjetju.

J. Otoničar

Letošnji investicijski načrt Bresta

Ko smo letos po posameznih poslovnih enotah zbrali potrebe za sestavo investicijskega načrta in jih ovrednotili, smo dobili znesek, ki je znatno presegal trenutne možnosti, kljub temu, da smo program kritično sestavljali in upoštevali le tisto, kar je najbolj potrebno.

Prednost so vsekakor imele iste tehnološke rešitve, ki so že nekaj časa v prvem planu investicij — površinska in Tovarni lesnih izdelkov Stari trg, centralna vzorčna delavnica ter stroji, ki so nujno potrebni zamenjave zaradi iztrošenosti. Tudi ročna dela, na primer furniranje neravnih robov, brušenje struženih elementov in druga, so še vedno nerešena in čakajo ustrezne strojne zamenjave. Kaj bo mogoče kupiti letos? Glede na trenutni finančni položaj bo nemogoče realizirati tudi ta, tako kritično prečiščen program investicij. Sanacijska komisija pri centralnem delavskem svetu, pa tudi sam delavski svet sta podprla tako stališče. Nabavo vsakega stroja ali naprave bomo vnaprej temeljito preštudirali, upravičnost nabave pa podkrepili tudi z ustreznimi ekonomskimi izračuni. Naj omenim, da smo letos investirali okrog 800.000 dinarjev za različno opremo, ki jo že uporabljamo na Brestu in da je potrebnih na dan 31. maja 1971 še okrog 250 tisoč dinarjev sredstev za isto opremo. Ostanje nam torej praktično še okrog 450.000 dinarjev, v kolikor vzamemo znesek 1500 tisoč dinarjev kot vsoto, katere letos ne smemo preseči za nove

investicije.

Seveda bo imelo prednost tisto, kar bo dalo največji ekonomski učinek. Iz tega razloga pospešeno delamo na realizaciji investicije za razrezovanje iprena. Izračuni so pokazali, da bo ta proizvodnja praktično odplačala vlaganje v pol leta. S tem pa je tudi že presežen letošnji znesek za investicije in bomo morali vso ostalo opremo prenesti v načrt investicij za leto 1972.

Da bi naše poslovne enote z razumevanjem sprejele te ukrepe, naj omenim, da imamo še nepokrite investicije iz leta 1969 in 1970. Prav tako so potrebna še sredstva za neplačano investicijsko vzdrževanje iz let 1969 in 1970.

Na Brestu pa zaradi tega ne vlada mrtvilo v razvojnem delu.

Dela na objektu za centralno vzorčno delavnico tečejo, reorganizirali bomo tapetniško proizvodnjo v Tovarni pohištva Martinjak, pripravljen je načrt tehnologije za povečanje kapacitete v površinskem oddelku v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg in še bi lahko naštevali.

Dosti teh del je v načrtu investicijskega vzdrževanja za leto 1971 in bodo tudi realizirani.

Vidimo, da bo kljub skromnim sredstvom Brest tudi letos izpopolnil nekatere svoje kapacitete. Zmernost v novih investicijah pa naj pripomore k bolj racionalnemu izkoriščanju sedanjih kapacitet. Ustvarili pa si bomo tudi tako trdnjša tla za prihodnje poslovanje. inž. D. Mazij

Delavki pri mizni krožni žagi

Nova kapaciteta Bresta - razrez iprena

Kdor se morda v zadnjih nekaj dneh vozi čez Rakek, je verjetno opazil rekonstrukcijska dela na nekdanjem skladišču Odpada. Zgradbo so še pred nedavnim uporabljali za skladišče odpadnega železa. Kmalu pa bo v njej stekla posebna vrsta dejavnosti — razrezovanje iprena. To bo po vsej verjetnosti okrog 15. julija letos. Rakek je primeren kraj zaradi železnice, ustreza pa je tudi objekt, saj bi bila sicer potrebna precej večja investicija. Za kaj pravzaprav gre?

V Tovarni pohištva Martinjak predstavlja tapetništvo doberšen del proizvodnje. Vsi tapetirani izdelki skrivajo v svoji konstrukciji veliko materiala, ki se imenuje ipren. Brez tega materiala si na primer fotelja ne moremo predstavljati.

Vse doslej smo ta material uvažali, bodisi zaradi razlike v cenah, bodisi zato, ker ga pri nas ni moč dobiti. Tudi v prihodnje

ga bomo verjetno uvažali, toda ne več v že skrojeni, razrezani obliki, ampak v blokih. Ta material proizvajajo namreč v blokih. Na osnovi potreb porabnikov pa take bloke razrežujemo v ustrezne formate. To razrezovanje bomo odslej opravljali sami.

Zakaj se je Brest lotil te investicije?

Predvsem zato, ker s sorazmerno majhnim vlaganjem v finančnem pogledu veliko prihranimo, pa tudi zato, ker je dosedanjemu dobavitelju težko izpolnjevati obveze do Bresta v zelo kratkih dobavnih rokih. Njegove tehnološke kapacitete za konfekcioniranje so grajene za velikoserijsko proizvodnjo. V stroškovnem pogledu pa je razlika v ceni razrezanega in nerazrezanega iprena precejšnja.

Za razrezovanje bomo rabili štiri osnovne stroje v vrednosti približno 30 milijonov starih dinarjev. Kapacitete teh strojev

bodo precej večje kot so naše trenutne potrebe. Zato bomo lahko opravljali usluge tudi drugim. Računamo, da bomo v prvi fazi razrezali približno 500 ton iprena na leto. Od tega bo približno polovica za lastno porabo, ostalo pa za prodajo. Kapacitete bodo omogočale predelavo tudi večjih količin, če se bo za tem pokazala potreba.

Da bi sorazmerno lahko proizvodnjo kar najhitreje obvladali, so bili naši delavci že na praksi. Računamo, da bo v začetku zaposlenih okrog šest ljudi.

Razrezovanje iprena predstavlja za Brest torej nekaj novega, v tehnološkem pogledu pa se navezuje tovrstno delo na tapetniško proizvodnjo v Martinjaku. Naše izkušnje in možnosti na področju tapetiranja bomo s to proizvodnjo še obogatili.

ing. D. Mazij

Delavci pri brusilki v drugi strojni TP Cerknica v novih delovnih oblekah

Nova analitična ocena tudi v Tovarni pohištva Stari trg

S priključitvijo Gabra k Brestu se je pokazala potreba po vsklajevanju internih pravilnikov, pa tudi nagrajevanja in s tem v zvezi analitičnega ocenjevanja delovnih mest. Pomen analitičnega ocenjevanja delovnih mest je bil že večkrat pojasnjen na različnih sestankih in tudi v Brestovem obzorniku. Zato menim, da je treba omeniti le po-

stopke izdelave in sprejemanja tega zahtevnega dela.

Delo z analitično oceno delovnih mest v poslovnih enoti Tovarna pohištva Stari trg se je začelo že v aprilu z izdelavo nove sistematizacije, opisov in analiz delovnih mest. Strokovna skupina za izdelavo predloga, ki jo je imenoval svet za koordinacijo poslovanja, je z delom že končala. Pri

Konec na 4. strani

Kako bomo uspeli z načrtom izvoza

Že pri izračunu načrta izvoza za letošnje leto smo se zavedali, da je načrt 4.700.000 dolarjev sorazmerno visok. Sprejeli smo ga z veliko mero optimizma, še posebno, ker smo vsi pričakovali večjo stimulacijo za izvoz na konvertibilna področja. Po devalvaciji v februarju pa so se že tako slabi pogoji za izvoz še povečali.

Negotovost v izvozni politiki pa je imela tudi za nas slabe posledice. Posebno v prvih treh mesecih je bil izvoz zelo slab. Res je, da sta tudi običajno prva dva meseca po rezultatih slaba, letos pa smo to še posebno občutili. Istočasno je bilo tudi v proizvodnji precej težav. Z dobavnimi roki smo kasnili pri večini izdelkov.

Že v marcu je bilo čutili spremembe na boljše. Prve večje rezultate v izvozu pa smo dosegli šele v drugem tromesečju. Izpad, ki je nastal v prvih treh mesecih, je prevelik, da bi ga lahko nadomestili do konca leta. Trenutno imamo dovolj odprtih naročil za letošnje leto. Vse kapacitete so zasedene do vključno meseca novembra, kar še posebno velja za Tovarno pohištva Cerknica. Gle-

de na dosežen dosedanj izvoz in glede na odprta naročila lahko realno ocenimo, da bomo letos dosegli največ 4 milijone dolarjev. Zavedati se moramo, da je tudi ta številka visoka, vendar realna. Celoten izvoz za Združene države Amerike mora biti izpolnjen do začetka septembra. Kot je napovedano, se prične s

prvim oktobrom velika stavka pristaniških delavcev v Združeni državi Amerike. Takrat bo vsak izvoz v to državo popolnoma paraliziran. Rok je zelo kratek, zato moramo izkoristiti vse možnosti. Tudi v zadnjem tromesečju bo nekaj izvoza, predvsem v dežele zahodne Evrope, mogoče pa tudi na vzhod. T. Žele

Kuhinja Vega - 60

Prav je, da članom naše delovne skupnosti predstavimo novi izdelek Tovarne pohištva Stari trg (Gaber), kuhinjo VEGA 60, ki sodi v okvir sestavljivega programa kuhinjskega pohištva in daje možnost nešteti kombinacij.

Kuhinjo VEGA 60 lahko sestavljamo iz naslednjih elementov:

- spodnje omarice,
- višje omarice,
- visoke omarice,
- pomivalne omarice,
- nape,

— omarice za hladilnik.

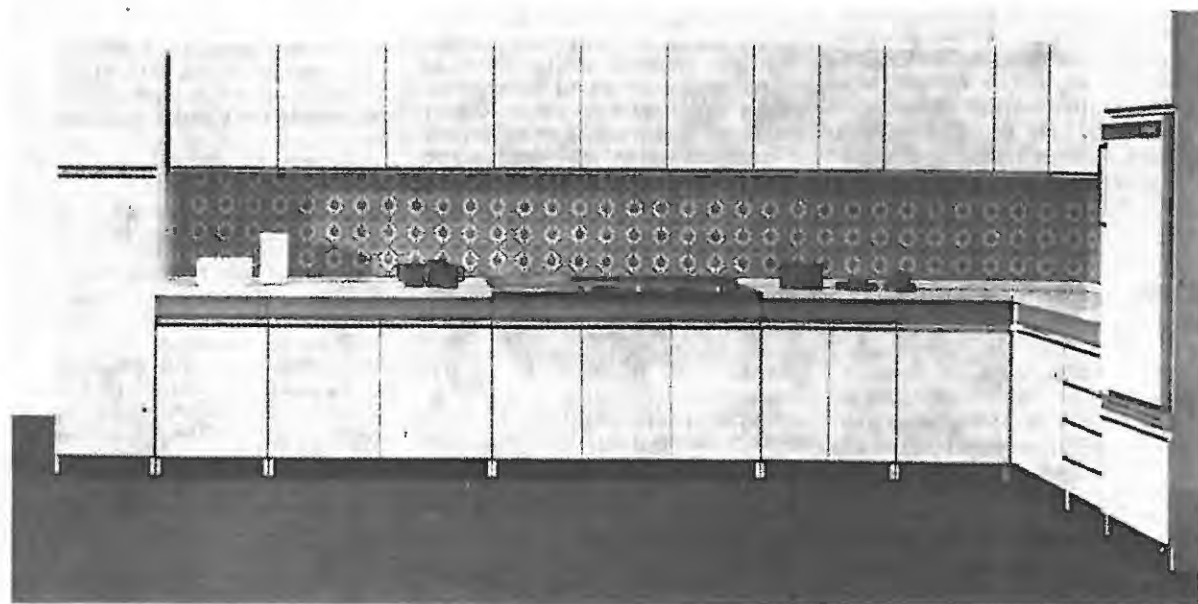
Notranjost in predali kuhinje VEGA 60 so prevlečeni s plastiko. V elemente je mogoče vgraditi: pomivalna nerjaveča korita, štedilnik, hladilnik 135 l in 175 l, pečico, košarico za odpadke, napo s filtrom in ostale drobne gospodinjske potrebe (mogoče jih je tudi kupiti skupaj s kuhinjskimi elementi). Kuhinja je primerna tudi za manjše prostore, ker se z izvlačenjem vgrajene mize lahko pripravi jedilni prostor. Pri izbiri barve bodo upo-

Stoli in miza iz družine K-33 postajajo vse bolj zanimivi za tržišče

števali mnenje obiskovalcev na Salonu pohištva v Ljubljani, kjer smo obiskovalcem razdelili posebno anketo. Kuhinja VEGA 60 po obliki in funkcionalnosti prednjači pred takimi izdelki sorodnih podjetij. Tudi po cenah smo zanimivi, ker smo na poprečju cen ostalih proizvajalcev kuhinj.

Razstavljena kuhinja VEGA 60 je doživela priznanje in pohvalo potrošnikov. To pa mora biti spodbuda za nenehno iskanje novih izvedb. Z dosedanjimi politiki pri oblikovanju kuhinjskega pohištva smo na najboljši poti, da bomo zadostili željam najširšega kroga kupcev. B. Mišić

Kuhinje VEGA vzbujajo veliko pozornost kupcev

Naš Salon pohištva v Cerknici

Od otvoritve Salona pohištva februarja letos pa do danes nenehno narašča število kupcev, pa tudi tistih, ki so si v Salonu ogledali razstavljene izdelke, kar jim je omogočilo lažjo izbiro in razvrstitev pohištva v njihovih stanovanjih.

V omenjenem obdobju je bilo v salonu prodano za 2.638.670 dinarjev različnega pohištva. Od posameznih izdelkov smo prodali največ omar POLONA in TAMARA. Stranke se najbolj zanimajo za TAMARO, toda na žalost smo odvisni od proizvodnje, kjer pa s tem, za kupce zelo zanimivim izdelkom, kasnijo. Prav tako je veliko povpraševanje po ozkem elementu POLONE, saj to kupcem, ki imajo majhne stanovanske prostore, zelo ugaja.

Kupci in ostali obiskovalci nam radi posredujejo svoje pripombe in mnenja o razstavljenem pohištvu. Kupci si želijo nekoliko ožje tiste elemente, ki sestavljajo spodnji del kuhinje in širše elemente pri zgornjem delu kuhinje. Prav tako bi bili bolj zadovoljni in izbirali bolj bogata, če bi bila izvedba v več barvah. Pri sedežnih garniturah bi kupcem bolj ustrezali višji nasloni, tudi pa bi radi večjo izbiro.

Večina strank si tudi želi drugačen delovni čas, predvsem, da bi bil Salon pohištva odprt tudi v poznih popoldanskih urah, ko imajo največ možnosti za obisk. Ugotavljamo torej lahko, da je Salon pohištva opravičil svoj obet, kar zadeva prodajni učinek, število obiskovalcev, pa tudi aranžman. D. Krašovec

S P O T O V A N J A P O Z D A

Delegacija Gospodarske zbornice Socialistične republike Slovenije, ali natančneje Sveta za gospodarstvo in lesno predelovalno industrijo, je v dneh od 24. maja do 10. junija obiskala Združene države Amerike. To je bil strokovno poslovni obisk, ki je obsegal gozdarsko, papirniško, lesno primarno in pohištveno področje.

Priprave na ta obisk so tekale skoraj leto dni. Morda je bil to vzrok, da je obisk stekel natančno kot švicarska ura. Osnovni cilj je bila seznanitev z načinom gospodarjenja in z organizacijo poslovanja gozdarskih, celuloznih in lesnoindustrijskih dejavnosti. Zato so bile izbrane države na zahodni ameriški obali, California, Oregon, Washington, Idaho, kjer so te dejavnosti primarnega predelovalnega področja najbolj razvite.

Glavno tezo priprav sta nosila inž. Drago Marolt, predstavnik Gospodarske zbornice v Los Angelesu in dipl. inž. Mitja Černe, sekretar sveta.

Tega poslovnega obiska v ZDA sem se udeležil kot član sveta za gozdarstvo in predelovalno industrijo. Bilo je toliko novosti, toliko značilnosti, toliko pomembnosti, da bo o nadobnostih težko kaj dosti pisati. Mnogo stvari je skoraj neprimerljivih, vendar lahko tudi ob tem najdemo zanimivosti, ki bralca zanimajo.

24. maj. Sončni ponedeljek. Z velikim DC 9 smo poleteli do Frankfurt. Težki oblaki so prekrili nebo takoj na drugi strani Karavank. Nič razgleda, le od sonca obsijani oblaki. S triurno zamudo, ki je nastala

zaradi počasnega dela letališča Frankfurt smo se z večjim letalom Boeing 707 od Lufthanse poleteli proti Londonu, od koder smo nato nadaljevali pot čez Atlantik. Le majhen del Anglije ni bil prekrit z oblaki, zato pa vse do obale ni bilo ene same luknje, da bi videl vode Atlantika. Sicer pa je vseeno — sama voda ali sami oblaki.

Še z dnevom (malo dolg je bil ta dan) smo dospeli do Kanade, kjer smo leteli nad reko Sv. Lovrenca do Montreala. Tu so našemu konjiču natočili bencina in že smo bili na poti proti Los Angelesu. Čez vso celino je bila ena sama preproga oblakov in nevihte spodaj. Menda tudi tisti del poti, ko sem spal, saj ko sem se zbudil, je bila podoba prav taka. Namesto ob 19.45 uri smo pristali okrog 22. ure — pri nas je bilo tedaj že 25. maja, 6. ura zjutraj.

Kaj naj še povem? Toliko so nas vso pot hranili, da večerji nismo bili več kos. Opisana pot predstavlja tretjino celotnega potovanja. Na cilju smo. Kje še! Gremo spat in naslednje jutro ob 5.15 ponovno na pot proti severu v Portland, ki bo prva etapa naše dejavnosti. Samo nekaj sto kilometrov je do tja.

25. maj. Portland. Ta dan smo obiskali Longview Fibre Company v Longviewu, ki proizvaja letno okrog 600.000 ton raznih vrst papirja. Kot surovino uporablja sekanec (duglazija) žagovino in manjšo količino lubja. Videli smo velike stroje za proizvodnjo papirja. Poleg same proizvodnje papirja ima tudi veliko predelovalnico papirja v razne potrošne izdelke — tiskane in v različnih barvnih odtenkih.

Nikjer ni videti velikih zlozajev cepanic in okroglic. Videli smo le nekaj stare hlobovine. Vso surovino imajo vskladiščeno na kupih. To so sekanci, žagovina in lubje. Da bi dobili dovolj sekancev, so nabavili stroje in si tako zagotovili stalen dotok surovin. Te dovažajo s posebnimi vagoni, ki jih s posebno napravo obračajo, sekance pa po elevatorjih pošiljajo na velik kup. Videti bi morali hitrost manipulacije vozniaka posebnega viličarja za sekance! To ni vožnja, to je dirka z več kot pet metrov visokim vozilom. Tak je tempo tukaj v tej tovarni — tako naglo pa smo videli tudi drugod. Izdelajo 600.000 ton papirja! V Sloveniji ga izdelamo 184 tisoč ton, v Jugoslaviji 570.000 ton.

26. maj. V dopoldanskem času smo si ogledali še eno tovarno papirja, in sicer v Newbergu pri firmi verna proizvaja 400 ton papirja na dan — predvsem za potrebe TIMES MIRROR (časopisnega podjetja). Tovarna je novejša in ima najmodernejše stroje za papir. Investicije odpisuje na petletno dobo, sama investicija pa mora biti plačana v treh letih. Tovarna zaposluje 50 delavcev v upravi, in sicer 37 tehničnih kadrov, 8 tajnic in drugih pomožnih uslužbencev, 5 pa jih dela v računovodstvu. Najvišjo postavko na uro ima vodja stroja 7,19 dolarjev, najnižjo težak — delavec 3,44 dolarja. Zneski so bruto, ki pa je drugačen od našega. Delajo po 40 ur na teden. Inženir kemik dobi do 1200 dolarjev mesečno. Za prezidente vseh vrst nismo nikjer zvedeli, kolikšno plačo dobijo. Kaže, da to niti ne zanima osebja, ki je niže na lestvici.

Vse plačujejo na uro — zanimivo; tukaj v tovarni papirja, pa v gozdu, pa na žagi, pa na iverki, pa v transportu in v tovarni pohištva.

Ogledali smo si tudi dokaj zastarel, vendar še vedno visoko produktiven obrat lesene ambalaže na osnovi furnirja. Opravljajo vse faze dela, od luščenja, sušenja, razreza, šivanja in zvezov. Obrat dela sezonsko. Tukaj smo srečali Američanko jugoslovanskega rodu. Starejša žena, stara okrog 50 let, rojena v Ameriki, pa je znala hrvatsko tako, kot bi vedno živela pri nas. Vdova je; delala je v skupini žena, ki so stale za luščilnim strojem. Vsi stroji so robustni, vendar tako prodirno hitri, da skoraj niso za naš pojem produktivnosti. Ne samo stara luščilka, isti vtis je napravila tudi stara brenta, ki je neusmiljeno hitela sem in tja in kosala velike klade duglazije. Peklenska hitrost žaganja, cvilenje in ropot železnih transportnih verig daje ameriškim žagam resnični videz ne lahke — temveč težke industrije.

Na obratu Brand S. Corporation v Portlandu smo torej videli izdelavo lesene ambalaže in žago, pokazali pa so nam tudi proizvodnjo hiš. To je bilo naše prvo srečanje s tovrstno proizvodnjo. Z zanimanjem smo ogledovali proizvodnjo, ki je sicer na traku, vendar daleč od industrijskega pojma. Tu imajo glavno besedo obrtniki, tesarji, mizarji, tapetniki, instalaterji in na koncu še šofer, ki bo polovico popolnoma gotove, s preprogami opremljene hiše, odpeljal sto, dvesto ali petsto kilometrov daleč, danes eno polovico eden, jutri drugo polovico drugi —

pojutrišnjem se bodo že menda vsečili. Res, da ti obrtniki samo sestavljajo elemente, ki jih dobavljajo specializirani dobavitelji. Pa da ne boste mislili, da je hiša majhna! Ne, to so hiše z 90 do 120 kvadratnimi metri, s tremi spalnicami, kuhinjo, jedilnico. Pa boste rekli: kaj nas draži z lesenimi barakami kot pri nas pogosto rečemo ličnim montažnim hišicam. Tako lične, bolj ali manj pritrilčne, nadstropne, take so hiše v Ameriki.

Mestna središča so zidana v betonu in železu, povsod visoke zgradbe in nebotičniki, medtem ko je bližnja okolica mesta že lesena, da ne govorim o podeželju. Če je tako, potem ima ta »industrija hiš« še veliko prihodnost in ni čudno, da smo na naši poti našli še večje proizvajalce teh hiš. Amerika nima težav s prostorom. Prostora je dovolj za ceste, daljnovode, za naselja individualnih hiš še in še. Vzemimo, da je država Oregon tako velika kot Jugoslavija. Prebivalcev pa ima okrog 3 milijone in še teh je večina v Portlandu.

27. maj. Sredi dopoldneva smo si ogledali glavno upravno poslopje Georgia Pacific. Ogledali smo si dve, tri nadstropja, kjer so pisarne, sejne dvorane, v kleti pa so nam pokazali center IBM. V tem centru, ki ni majhen, saj ima okrog 20 strojev za luknanje in verificiranje, obdelujejo global Georgia Pacifica ter so povezani s posameznimi tovarnami, ki imajo prav tako elektronsko obdelavo podatkov.

(Nadaljevanje sledi)
D. Trovšek

NAŠI LJUDJE

Tovariš Franc Kovač je doma iz kraške vasi Palčje na Primorskem. Sedaj je zaposlen v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg kot žagovodja. Obiskal sem ga v popoldanski izmeni, ko se je že mračilo. Ko sem ga nagovoril, da bi ga rad predstavil v rubriki Naši ljudje v Brestovem obzorju, je dejal: »Zakaj moraš ravno mene, saj je še veliko drugih delavcev, ki bi prišli v poštev.« Potem pa je le privolil in začel je pripovedovati.

»V družini se nas je rodilo osem otrok. Moj oče je bil tesar. Težko je bilo za nas vse, občutili smo zelo veliko pomanjkanje, ker ni bilo vedno zaslužka za preživljanje tako številne družine. Osnovno šolo sem obiskoval pod Italijo. Ves pouk je bil v italijanskem jeziku, kljub temu da smo bili v šoli sami slovenski otroci. Tudi med odmorom in v prostem času smo se morali pogovarjati v italijanščini. Še posebno je bila tedaj prepovedana slovenska pesem. V moji družini pa smo doma navkljub vsemu zelo radi prepevali. Imeli smo družinski kvartet in mešani zbor, katerega smo sestavljali bratje, sestra in starši. Slovenska pesem nam je pomenila nekaj veličastnega, mogoče ravno zato, ker so jo okupatorji prepovedali in so nas tudi preganjali, če so slišali petje zlasti revolucionarnih pesmi.

Kakor je bilo značilno za vso Primorsko, sem moral med ostalimi tudi jaz v kazenski bataljon

italijanske vojske. Od tam sem se vrnil po kapitulaciji Italije in sem se takoj pridružil narodno-osvobodilnemu gibanju. Bil sem v kulturni skupini, kjer smo pevci nastopali v brigadah, na terenu, prirejali smo mitinge po vaseh, med mladino in drugod.

Med obujanjem spominov na preteklost, ki je bila značilna za vso Primorsko, tovariš Kovač zavzeto izraža veliko naklonjenost naši socialistični družbi, katere zelo aktiven član je tudi še danes.

»Tovariš Kovač, poznam te kot zelo aktivnega političnega in družbenega delavca. Ali bi za naše bralce povedal tudi nekaj s tega področja svojega delovanja?»

»Tudi po osvoboditvi in še danes aktivno delujem v družbeno-političnem in kulturnem življenju v Loški dolini. Vedno sem bil na odgovornih mestih, predsednik Socialistične zveze v Loški dolini, sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov, član občinskega komiteja Zveze komunistov, odbornik občinske skupščine, član organov upravljanja v podjetju, član izvršnega odbora sindikata v podjetju; trenutno sem predsednik Zveze borcev v Loški dolini. Pa kaj bi naštevati! To delo zahteva veliko časa, ki bi ga lahko izkoristil zase in za svojo družino. Ker pa se čutim dolžnega do družbe, to delo tudi z veseljem opravljam, čeprav ne lahko. Kolikokrat se je treba od-

reči družini in svojim osebnim potrebam! Ko sem popravljal hišo, sem imel vso streho razkrito in zidarje doma, pa sem moral vse skupaj pustiti in sem šel po družbenih opravkih. Potem pa mi je štirinajst dni deževalo v kuhinjo. Danes pa nekateri vodilni ljudje ne obiskujejo sestankov in se izgovarjajo z malenkostnimi razlogi.

»Letos si dobil tudi priznanje Osvobodilne fronte za aktivno delo med vojno in po vojni v občinskem merilu. Ali ti to priznanje pomeni vsaj delno zadoščenje za tvoje obsežno delo, ki ga prispevaš družbi?»

»To odlikovanje mi zelo veliko pomeni.

»Kako si zadovoljen z delovnim mestom v žagalnici?»

»Pri BRESTU sem zaposlen deveto leto, vseskozi kot žagovodja. Z delovnim mestom sem sicer zadovoljen, nisem pa zadovoljen s tem, da imamo tako slabo urejeno hlodišče, pomanjkljivo mehanizacijo in še marsikaj. Pa sam piši o tem, saj veš ravno toliko kot jaz; sicer bi imel preveč povedati.

Po zadnjem vprašanju je pogovor spet nanesel na njegovega konjička — na pesem, ki jo v pevskem zboru Loške doline prepeva na jubilejih, na proslavah, v veseli družbi ali pa ob žalosti na zadnji poti pokojnega tovariša.

»Pesem me spominja na mladost,« je dejal tovariš Kovač, »na preteklost, na vesele in žalostne trenutke v življenju. Danes ljudje vse preveč mislijo samo na denar, samo na materialno stran življenja. Pa tudi podjetja premalo dajejo za takšne duhovne dejavnosti. Včasih so bile slabše možnosti, pa je bilo več aktivnosti in podpore tudi od podjetij v naši občini. Mislim, da bi morali imeti podjetji BREST in KOVINOPLASTIKA zaposlenega človeka, ki bi skrbel samo za kulturno delo članov delovne skupnosti.

Pa še kako je res, kar je ob zaključku povedal tovariš Franc Kovač! V imenu uredniškega odbora sem mu zaželel še veliko uspehov v njegovem prihodnjem delu.

J. Praprotnik

M. Šepce

KONEC DOBER - VSE DOBRO

USPEŠNO ŠOLSKO LETO NA BRESTOVH ODDELKIH TEHNIŠKE SOLE

22. junija se je s konferenco učiteljskega zbora zaključilo šolsko leto na Brestovih oddelkih tehniške šole. Kakor so profesorji z občudovanja vredno požrtvovalnostjo in odgovornostjo prihajali vse šolsko leto v učilnice, tako so se v polnem številu udeležili tudi te konference, da bi na

njej strnili uspeh svojega dela v zaključno poročilo in povzeli hkrati priporočila za naslednja leta.

V glavnem lahko ugotovimo, da je bilo to šolsko leto zelo uspešno. Razen seveda za dijake I. letnika, katerih 9 od 39 vpisanih je izstopilo že med šolskim letom, medtem ko jih ostalih 30 vztraja, le eden od teh pa nima možnosti opravljati popravnihi izpitov. Število dijakov se je v tem letniku torej skrcilo za dobro četrtno, vendar uspeh tistih, ki so ostali, ni slab: 69%. 8 fantov bo jeseni opravljalo popravne izpite (večina iz matematike, fizike in opisne geometrije), le dva iz dveh predmetov, ostalih šest samo iz enega.

Ob izkušnji takega osipa moramo znova ugotoviti, da je dober uspeh v osemletki preslab za vpis na tehniško šolo. Samo prav dobri in odlični zmorejo zahtevnost te šole, pa tudi ti ne brez truda in težav.

Takšna ugotovitev gotovo izpodbija tudi vsakršen dvom v zahtevnost, v kriterije, ki so jih izoblikovali naši profesorji, in od katerih — to je edino pravilno in koristno — ne odstopajo. Takšen kriterij je poročstvo za to, da bodo doma vzgojeni tehniki prišli v podjetje resnično nabiti z znanjem in kar ni manj pomembno — prišli bodo vajeni trdega in vztrajnega dela.

Morda ni lepo slišati, vendar je res, da podjetje lahko pričakuje od 25 dobrih tehnikov mnogo boljše rezultate kot od 40 slabih. Zato menimo, da je treba takšno zahtevnost dosledno obdržati tudi v naslednjih letih.

Razveseljivo je dejstvo, da je s prvim letnikom osip praktično končan. V letošnjem drugem letniku ni nikogar več, ki bi imel več kot eno negativno oceno. Tudi takšni so le štirje in sicer ho- do jeseni trije opravljali izpit iz matematike, eden pa iz fizike. Trenutni uspeh je torej 82,6%, z vso gotovostjo pa lahko računamo, da se bodo po popravnihi izpitih lahko vsi vpisali v višji letnik.

Normalno je, da je III. letnik najboljši, čeprav ni nikjer zapisano, da tako mora biti. Pri nas je to res razveseljivo. Konferenca je ta letnik soglasno javno pohvalila kot izredno dober, priza-

deven, dovolj resen in delaven. Upajmo samo, da si tega dobrega glasu, ki ga ta razredna skupnost drži že dve leti, ne bodo pokvarili vse do mature. V vsem razredu je le en sam popravni izpit. Uspeh ob konferenci je torej 95%. Ob pričakovanju, da bo uspešno opravljen izpit iz matematike prinesel še tistih manjkajočih 5%, bo razred v sedanjem sestavu v celoti prišel do mature. Naslednje poletje torej pričakujemo v naše obrate novo generacijo mladih tehnikov, po vseh sedanjih ocenah sodeč, sposobnih in delavnih.

Konferenca je izbrala iz vsakega oddelka tudi tiste dijake, ki so s posebno resnostjo, odgovornostjo in prizadevnostjo dosegli v tem šolskem letu najboljše uspehe in so s svojim vedenjem in delavnostjo največ pripomogli k uspešnosti svojih razrednih skupnosti. Tem dijakom je konferenca izrekla pohvale in namenila tudi knjižne nagrade.

Kakor so nam povedali na matični šoli v Ljubljani, so takšna priznanja dobili pri njih le odličnjaki. No, v naših oddelkih odličnjakov ni, je pa v vsakem

razredu več učencev, ki so dosegli prav dobri uspehi in odlično vedenje, pa gotovo zaslužijo prav takšno priznanje kot ljubljanski kolegi — odličnjaki.

Prav je, da kolektiv zve za ime- na teh naših deklet in fantov:

V prvem letniku sta nagrado prejela Likar Iztok in Bajc Božo, v drugem Turšič Breda, Pantar Dragica ter Žagar Tomo, v tretjem pa Skrabec Alojz in Ponikvar Danijel.

Pravnik odgovarja

Vprašanje: Ali se prosta sobota vštete v dneve letnega dopusta ali pa jo pri razporejanju letnega dopusta štejemo kot dan tedenskega počitka, ki ne sodi k dnevu dopusta? Prosim, da pri odgovoru navedete tudi razloge.

Odgovor: Prosta sobota šteje pri izrabi letnega dopusta kot delovni dan, torej ne kot dan tedenskega počitka. To pomeni, da nam v okviru dni, ki jih prebijemo na letnem dopustu, tudi »prosta sobota« zmanjšuje število delovnih dni, ki jih imamo pravico izrabiti kot letni dopust.

Razlog za to je povsem preprosto in je to določba novo pisane Temeljne zakon o delovnih razmerjih, ki v členu 154 pravi: »Če vpelje delovna skupnost petdnevni delovni teden (57. člen), se za šesti dan glede uveljavljanja pravic iz dela v delovni organizaciji (letni dopust, otroški dodatek in dr.) šteje, kot da bi ga bil delavec prebil na delu.«

Ne bo odveč, če malo pomodujemo, kateri so logični razlogi za tako ureditev. Prosta sobota ni »darilo dedka Mraza«, temveč dan, ki smo si ga »prislužili« s tem, ko smo delali od ponedeljka do petka uro in pol dlje kot pred uvedbo takega tedenskega razporeda. To velja seveda za tiste, ki preko tedna delajo. Ko pa gremo na dopust, si v prostih dneh sobote ne »prislužimo« in se nam torej šteje kot delovni dan. Dogodi se seveda, da gre nekdo na dopust šele v sredo ali v četrtek, se pravi tedaj, ko že ima nekaj ur za soboto v rezervi. Da se zadeva ne bi računsko komplicirala, je zakonodajalec ne glede na take primere določil za vse enako, kar je nedvomno videti iz citiranega člena.

Z. Zabukovec

OBVESTILO

Če še niste naročili premoga, vas obveščamo, da to še lahko storite. Ponovna naročila sprejemajo tajništva po poslovnih enotah in Delavska uslužbenska restavracija do 10. julija.

Dijaki II. letnika TSS med preverjanjem znanja o primarni obdelavi lesa

Delo obratne ambulante

Zamisel in potreba po ustanovitvi obratne ambulante za delavce Bresta sta aktualni že nekaj let, vendar za neno ustanovitev prej ni bilo pogojev.

Ob začetku velike rekonstrukcije podjetja pa so bili izdelani tudi načrti za gradnjo ambulante. Zagotovljena je bila kadrovska zasedba, novi zdravnik pa je jeseni istega leta začel študij medicine dela in ga letos v maju tudi uspešno dokončal. V aprilu leta 1969 je bila nastavljena višja medicinska sestra, ki je v letu 1971 dokončala dopolnilni študij iz medicine dela. Tako je zadoščeno zakonu o obratnih ambulantah, ki zahteva strokovno izpopolnitev vsega zdravstvenega osebja za prevzem dela v obratnih ambulantah.

Obratna ambulanta je junija letos začela torej samostojno delovati v okviru dispanzerja za medicino dela na Vrhniki. Do nedavnega smo v obratni ambulanti opravljali predvsem zdravstvene storitve, medtem ko se je preventivna dejavnost nanašala v glavnem na cepljenja, preglede živlcev Bresta, na občasne obhode po tovarniških prostorih in delavski restavraciji, sodelovanju in sprejemanju novih delavcev in premeščanju delavcev na primernejša delovna mesta. Medicinska sestra je med tem časom opravljala vse ambulantne, administrativne ter laboratorijske storitve. Za delavce, ki so bili izpostavljeni čezmernemu hrupu, pa tudi avdiometrijo, ki jo je opravljala že pred formalno otvoritvijo obratne ambulante.

Delavci in prevozi z avtobusi

Že vrsto let se ponavlja vraščanje, kako s prevozom delavcev iz bolj oddaljenih krajev. Predvsem pride pri tem v poštev Bloška planota in končno tudi Loški potok.

Pred leti je bil z Bloške planote organiziran redni avtobusni promet za dopoldansko, pa tudi za popoldansko izmeno. Takrat je vozil avtobus, ki je bil Brestova last. Ugodnosti so bile velike, saj je prevoz skoraj v celoti krilo samo podjetje, le manjši delež so prispevali delavci.

Po ukinitvi Brestovega avtobusa so se delavci iz omenjenih krajev začeli voziti z rednim avtobusom, ki pripelje v Martinjak ob 5.45 uri in odpelje iz Martinjaka ob 14.20 uri. Ta prevoz delno zadovoljuje potrebe za dopoldansko izmeno, nikakor pa ne zadovoljuje za popoldansko, drugo izmeno. Če hočemo zadostiti letnim planskim obvezam, vse analize kažejo, da bo treba nujno okrepiti drugo izmeno, ki sedaj ne ustreza niti po zasedenosti v proizvodnji niti po izkoriščanju proizvodnih sredstev.

Če upoštevamo, da je z Bloške planote okrog 50 delavcev, od katerih bi polovica, če bi bili pogoj, lahko delala v povodanski izmeni, je nujno, da razmislimo o novi avtobusni progi za popoldansko izmeno. To vprašanje sedaj že rešuje kadrovska služba podjetja. Problemi so sicer ekonomske cene, ki jih je postavilo podjetje SAP. Vendar menim, da je mogoče tudi to vprašanje v kratkem času zadovoljivo rešiti.

Proučiti bi bilo potrebno tudi možnosti za dotacije, ki bi jih prispevalo podjetje. To predlaga delavci iz omenjenih krajev ter utemeljujejo s stanovanjskimi problemi. Zato bi želeli ugodnejše pogoje za prevoze na delo.

I. Škrabec

Ambulantni prostori so v sklopu Tovarne pohištva Cerknica, tako da delavci ob morebitnih nesrečah in drugih nepredvidenih nenadnih obolenjih lahko dobijo takojšnjo zdravniško pomoč. To velja v glavnem za delavce iz Cerknice, manj pa za delavce iz Martinjaka.

V obratni ambulanti nudimo kurativno pomoč delavcem Bresta za cerkniško gravitacijsko območje, za preventivno dejavnost pa približno 1800 delavcem v vseh poslovnih enotah Bresta.

Delo v obratni ambulanti je bilo do nedavnega urejeno tako, da je bilo nekaj več kot polovico delovnega časa določenega za kurativno, ostali čas pa za preventivno. Medtem ko je bil zdravnik na študiju, je bila kurativna dejavnost obratne ambulante manjša, saj je to delo opravljala zdravnica iz splošne ambulante le dve

do tri ure dnevno, v preostalem času pa so delavcem Bresta nudili zdravniško pomoč v splošni ambulanti.

Obseg dela v obratni ambulanti — kar posebno velja za kurativno — je podoben delu manjše splošne ambulante, saj opravlja sestra poleg že naštetih storitev tudi večino laboratorijskih del. Delovni prostori v ambulanti so sicer majhni, toda funkcionalni. Ko so bili načrti za obratno ambulanto že izdelani, si je zdravnik prizadeval za še več prostora, ki bi jih uporabili posebno za preventivno dejavnost. Za to ni bilo možnosti, ker je bila površina za obratno ambulanto omejena na prostor v podaljšku skladišča. Zaradi takšne lokacije je bila bojazen, da bo hrup iz skladišča motil delo v ambulanti, vendar je zvočna izolacija dobra in motenje ni veliko.

Bolezen današnjega časa

Nadaljevanje iz prejšnje številke najtanjših žilic, lasnic, ali kapilar proti debelim in debelejším se tako imenovana venska kri zbira in usmerja proti srcu. To omogočajo posebne zaklopke, nameščene v notranjosti ven. Sila, ki poganja kri, pa prihaja z več strani; pritisk nove krvi, ki prihaja, gibanje mišic ob venah (posebno pri delu), utrip žil odvodnic, ki se prenaša na v bližini potekajoče vene, vsrk s strani srca in še drugi.

Iz povedanega je razumljivo dvojje: da bo odtok toliko težji in počasnejši, kolikor se kri zbira in odteka iz srca bolj oddaljenih delov telesa, kot je to prav primer s spodnjimi okončinami. In drugič, da bo kri zastajala in bo odtok oviran, če katerikoli od sistemov, ki sodelujejo v odtoku, odpove.

Če pa pride do zastajanja krvi v spodnjih okončinah, če je torej odtok oviran in počasen, sledijo najrazličnejše spremembe predvsem na teh mestih, a pozneje lahko tudi drugod. Ravno to vidimo pri krčnih žilah, posebno če so močnejše razvite.

V največjem številu primerov je nastanek krčnih žil povezan z naslednjimi činitelji:

1. Določena nagnjenost k razvoju krčnih žil je že prirojena. V nekaterih družinah se pojavljajo krčice pogostejše kot pri drugih. V enem primeru gre za razvojne napake v ožilju, njih zgradbi, razvejanosti, v drugem pa za splošno slabost tistega gradiva v žilnih stenah, ki je odločilno za elastičnost in odpornost. V tretjem gre za povežavo teh dveh med seboj ali teh še z drugimi.

2. Pridobljene motnje v obtoku, ki jih ni malo skozi vse življenje; med temi so posebno pomembne vse tiste, ki na določen način ovirajo odtok, zaradi pritiska na žile, kot je to v nosečnosti, pri razvoju neke bule v mali medenici ali v trebuhu, zaradi močnega povezovanja okončin, zarastline v okolici itd. Posebno so pomembne okvare ožilja samega, na primer poškodbe, vnetja, različne spremembe pod vplivom hormonov, prehrane itd. Večina teh namreč okvari zaklopke, ki potem ne zadržujejo krvi, ampak ta prosto pada navzdol. Prezreti ne smemo niti tistih motenj in okvar, ki nasploh ovirajo ali otežkočajo obtok, kot so močnejše ploska stopala, posledice poškodb, na primer zlomov goleni, večjih brazgotin po ranitvah in končno način življenja ter poklic. V najrazličnejših in najbolj pisanih kombinacijah teh in drugih činiteljev prihaja vedno do podobne slike. Kri ne odteka več normalno iz prizadetega področja, kopiči se v posameznih predelih in pritiska od znotraj na žile. Ker so te manj odporne se počasi širijo. Ko so se razširile, so zaklopke, če so še sploh ohranjene, še bolj odmaknjene in slabše opravljajo svojo funkcijo,

zato je odtok slabši, stene se čedalje močnejše širijo. Tako nastanejo različno oblikovane razširitve žil; enkrat na daljšem odseku, drugič na manjšem v obliki vrečk, nanizane ena nad drugo, tretjih kot drobna mreža itd. Prizadete pa so lahko vene na površini ali v globini. Našemu opazovanju so seveda površne krčice bolj dostopne, pa tudi pogostejše so. V začetku razvoja bolezenskih sprememb ni posebnih težav. Pojavijo se v glavnem čez dan, zaradi pokončne države. Noga zateče, čez noč pa zopet splahni. Pojavi se hitrejša utrujenost, napetost v stopalu in v goleni, žile čedalje bolj nabrekajo. K temu se pridružijo krči. Ko bolezen enkrat začne svojo pot jo skoraj nezadržno nadaljuje, če se le ne poseže vmes. Žile se čedalje močnejše širijo in zajemajo tudi prej neprizadete dele, prehrana goleni, stopala ali cele spodnje okončine je čedalje slabša. To se kaže tudi na koži kot z debelitev, drobne krvavitve, sprememba v barvi, površno vnetje — tako imenovan golenji ekcem. Pogosto se pojavi vnetje še na žilah, neke vrste sesedanje in zlepljanje krvi na vnetnem predelu — tromboflebitis, ki zna biti huda komplikacija krčnih žil. Na nekaterih mestih krčice toliko izbuhejo navzven, da iz njih začne krvaveti, pridružijo se spremembe na ostalih tkivih, in v končni fazi sledi najneprijetnejša posledica — razvoj golenje razjede.

Obolenje jo mogoče pri večini oseb zadržati v razvoju bolezenske slike, omiliti težave in vsakekor preprečiti poznejše nevšečnosti in komplikacije. Osnovno pa je zavedati se, da iz manjših nastanejo velike krčne žile in iz lažjih hudi znaki, ker bolezen, če je ne začnemo zdraviti, nenehno napreduje. Poleg tega mora biti vsak bolnik pripravljen na sodelovanje pri zdravljenju, ki traja domala vse življenje od prvih težav naprej, s krajšimi ali daljšimi presledki brez vsakih motenj. To nedvomno terja veliko potrpežljivost od zdravnika, še več pa od bolnika.

Zdravljenje in preprečevanje posledic mora upoštevati vse tiste činitelje, ki na svoj način vplivajo na nastanek krčnih žil. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopne. Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, golenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stoji, v nosečnosti itd., pomagajo preprečevati prezgodnje nastajanje krčic. Zdravljenje začnemo čimprej in ga usmerimo zoper vse činitelje, ki so nam dostopni. Uporabnih metod je več: jemanje zdravil, zdravljenje z injekcijami ali operacijo oziroma kombinacijo več metod hkrati.

O gibanju bolniškega staleža od vselitve v nove prostore obratne ambulante je težko reči, ker od vsega začetka ni ordiniral samo en zdravnik. V poprečju je odstotek staleža morda nekoliko nižji kot je bil še pred delovanjem obratne ambulante. Verjetno se bo to stanje spremenilo, ko bomo začeli z redno preventivno dejavnostjo. Tudi številno obratnih nesreč je v rahlem upadanju, razen pri prevozu na delo oziroma z dela, kjer je stanje v glavnem isto kot je bilo prej.

Odslej bomo v obratni ambulanti redno opravljali občasne sistemske preglede delavcev Bresta in tudi delavcev iz drugih podjetij, preglede delavcev pred zaposlitvijo, preglede športnikov, sodelovali bomo tudi s posvetovalnico za delo pri poklicnem usmerjanju mladine, ki konča osnovno šolo in drugo.

O prihodnjem delovanju ambulante vas bomo še večkrat obveščali, prav tako pa tudi o gibanju staleža in o nesrečah pri delu.

dr. A. Šmalc

Pravih senzacij v našem malem mestu ni na preobred. Ni čudno, da smo malce nestrpni, ko se trije mladeniči odpravljajo na pot v Afriko. Res, da ne bodo šli peš, vendar tudi pot z jeepom, ki ga je zaradi njegove častitljivosti vojaška oblast dala iz rok, ni kar tako.

V dveh mesecih, ki jih name ravajo naši fantje preživeti med palmami, južnim sadjem, pa tudi med zvermi, peščenimi viharji in suhimi studenci, bo kaj malo glasu o njih. Obljubili so nam sicer, da se nas bodo med potjo spomnili z enim ali dvema obširnima pismoma. Radi ju bomo objavili. Do tedaj pa želimo Francu Popku, učitelju telesne vzgoje iz Cerknice, Ludviku Risu iz Cerknice, delavcu v odpremi Bresta in Francu Cvetku iz Martinjaka, kurjaču kotlovnice iz Tovarne pohištva Martinjak, srečno pot.

Na naši tržnici ni konkurenčnih cen kot je bilo pričakovati. Prodajalci ob mostu navijajo cene, ki so v nekaterih primerih celo za 50 odstotkov višje od ljubljanskih. Verjetno se drže pravila, da je v slogi moč. Zakaj pa ne, saj se v trgovini z zelenjavo boje normalnega prometa. Ostane le še upanje, da bo tržna inspekcija lahko kaj storila.

Nepridipravi so začeli loviti ribe, ki so se dobro udomačile v Cerkniščici pred skladiščem Tovarne pohištva Cerknica.

Kako jih ne bi, ko pa tako rade prijemajo. Navajene so na kruh, ki jim ga pridno servirajo obiskovalci menze, ko se vračajo od malice.

Delavci cestnega podjetja nam počasi, toda vztrajno urejajo ceste. Poseben okras so smerniki ob bankinah. Toda vozniki imajo bojazen, da jih ne bo pobrala »burja«, kot jih je na cesti proti Dolenji vasi.

Tokrat nekaj lepega iz našega malega mesta. Bartolov vrt. Posnemajmo!

Težko je dati prednost neki od teh, kajti vsaka ima prednost v enih in slabost v drugih primerih. Prepustimo, da o teh odloča zdravnik, bolnik pa naj sledi in izvaja njegove napotke. Od bolnika se terja, da prihaja redno na kontrole, nosi elastične povoje, ki jih snema le ponoči, a nogo povija natanko tako, kot mu je naročeno. Večkrat je potrebno, da bolnik dobi tudi vložke za ploska stopala oziroma izvaja ortopedske vaje za krepitev stopalnega oboka, izgubi kakšno kilo v telesni teži ter se izogiba vsega, kar bi sicer oviralo krvni obtok. Nekateri bolniki obupajo v času zdravljenja, ne zavedajoč se posledic, katerim gredo nasproti. Uspehi zdravljenja pa ne izostanejo, če se le začne dovolj zgodaj in trajajo dovolj dolgo.

Zdravljenje motenj obtoka v spodnjih okončinah je kot je re-

čeno zelo različno. V zadnjem času se je razvil nov način zdravljenja z različnimi preparati, ki jih pacient zaužije ali uporablja lokalno in ki posegajo v področje mikrocirkulacije. Ti preparati uspešno preprečujejo posledice, ki nastanejo zaradi motenj krvnega obtoka v spodnjih okončinah. Tako so znani preparati divjega kostanja, ki vplivajo na kapilarno steno tako, da zvišujejo kapilarno rezistenco in zmanjšujejo prepustnost kapilar.

Dobre uspehe zdravljenja so tudi registrirali pri tako imenovani kombinirani terapiji. Najboljše so se pokazale kombinacije preparata, ki vsebujejo razen tonizirajočih, vasoprotektivnih substanc, še komponente, ki stimulirajo obtok in take, ki imajo protivnetno delovanje.

Konec prihodnjič

Reševanje problematike v kmetijstvu je izredna in odgovorna naloga Zveze komunistov

11. junija letos je komite občinske konference Zveze komunistov razpravljala o razvoju kmetijstva v cerkniški občini. O razvoju kmetijstva je v imenu komisije za družbeno ekonomsko vprašanja v uvodu govoril Slavko Tornič.

Poleg članov konference so bili prisotni še člani sekcije za kmetijstvo in gozdarstvo pri občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Sklepi in stališča, ki so bila sprejeta na drugi republiški konferenci Zveze komunistov na področju družbeno ekonomskih odnosov v kmetijstvu, so doživeli splošno politično podporo. Uresničevanje sklepov republiške konference Zveze komunistov o kmetijstvu je zahtevna in izredna ter dolgoročna naloga. Za njihovo uresničevanje je potrebna široka akcija komunistov in drugih delovnih ljudi v kmetijstvu.

Kot v vsej Jugoslaviji, je kmetijstvo tudi na področju naše občine v povojnih letih doživljalo velike spremembe. Sprva je bila težnja po združevanju v velike

materialnih pogojev je bila proizvodnja kmetijskih delovnih za drug tako nizka, da je bilo nujno potrebno nekaj storiti. Tržišče je narekvalo korenite spremembe. Te spremembe pa so v obdobju gospodarske reforme bile sposobne opraviti le kmetijske organizacije, ki so imele dovolj osnovnih sredstev in dobre lokacijske pogoje.

Družbeno angažiranje za rešitev problematike v kmetijstvu je v sedanjem obdobju tako močno, da mora pripeljati do uspehov. Prenos funkcij zveze na republike in na občine bo v marsičem olajšalo pravilno vodenje politike v proizvodnji in na tržišču, tako v okviru republike kot tudi posameznih področij. Uzakonitev novih organizacijskih oblik združevanja in prehod iz ozkega okvira zasebnega proizvajalca, ki je značilen za območje naše občine, daje realne možnosti za razvoj blagovne proizvodnje in konkurenčnega nastopa na tržišču.

Zasebni sektor ima 32.190 hektarov rodovitne površine, od katere odpade 15.400 hektarov na obdelovalne površine. Zemljišča so razdeljena med 2552 gospodarstev.

Več kot polovica gospodarstev ima svoja zemljišča razdeljena na deset in več delov. Posebno velja to pri kmetijah z več kot 10 hektari zemljišč. Razkosanost in velikost posameznega dela ima velik vpliv na ekonomsko izrabo površin.

Starostna struktura zaposlenih v zasebnem kmetijstvu je najbolj resen problem, ki nujno terja rešitev.

Ugotovljeni odstotek kmečkega prebivalstva zajema 1026 čistih kmečkih gospodarstev, ki jih razdelimo v štiri osnovne skupine: približno 400 kmečkih gospodarstev bi se v perspektivi lahko preživljalo samo iz kmetijstva; 250 kmečkih gospodarstev zaradi velikostne posestne strukture nima možnosti za preživljanje iz kmetijstva; na teh kmetijah je nujno potrebno povečati proizvodnjo, poleg tega pa poiskati dodatne vire dohodkov; naslednjih 250 kmečkih gospodarstev ustvarja večji del dohodka izven kmetijstva, ker so posamezni člani družine zaposleni. Ta kmečka gospodarstva ne predstavljajo socialnega problema, ker bodo v večini primerov prešla v mešana. Značilno za te kmetije je, da precej vlagajo v kmetijsko proizvodnjo iz sredstev, ustvarjenih izven kmetijstva; približno 150 kmečkih gospodarstev pa je socialno ogroženih, predvsem zaradi ostarelosti. Le-ta ne morejo ustvarjati potrebnega dohodka za preživljanje, zato pri njih rešitev ni mogoče iskati v okviru kmetijstva, temveč v občinskem skladu za preživninsko varstvo ostarelih kmetov pod posebnimi pogoji glede lastništva nepremičnin.

Predlog novega zakona o združništvu postavlja zahtevo o opredelitvi zadruga glede na predmet poslovanja in s tem v zvezi tudi način vodenja novih oblik združevanja, ki so lahko organizacije združenega dela v sestavi delovne organizacije ali pogodbene skupnosti, ki bodo dale najbolj realne možnosti prebivalcem, da samostojno odločajo o rezultatih svojega dela. Nujno potrebna pa je pri tem večja povezanost in pripravljenost ljudi samih v okviru vasi kot celotnih področij.

Kmetije cerkniškega področja predstavljajo tip kmetijske gozdarskih gospodarstev z nizko produktivnostjo, ki ne kažejo napredka. Glede na konfiguracijo terena, razporeditev vegetacijskih površin, grupacijo gospodarstev, podnebja in proizvodnih tradicij lahko uvrščamo to področje v vmesno stopnjo med izrazito hribovskim in nižinskim predelom. Zaradi teh pogojev so naša gospodarstva avtarkična, čeprav so pogoj za specializirano proizvodnjo.

Obseg gozdnih in kmetijskih površin v zasebnih sektorjih je približno enak, razporeditev pa daje večje možnosti specializacije kmetijskih gospodarstev.

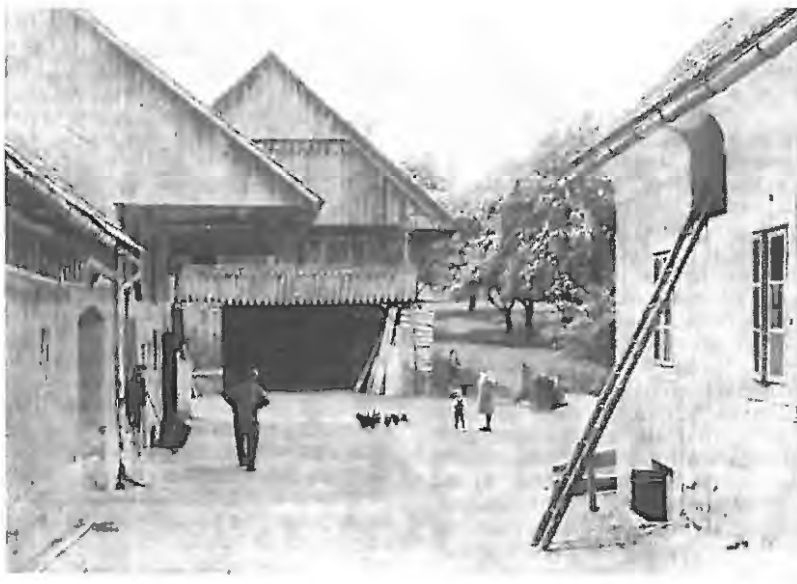
Poleg že uveljavljenih panog kmetijstva in gozdarstva sta pomembna dejavnika domača obrt in turizem. Katera panoga od naštetih bo primarna, bo odvisna od konkretnih pogojev posameznih krajev oziroma posestev.

KAKSNE SO PERSPEKTIVE

Področja Vidovske planote s prehodom na Bloški predel, del Loške doline in obrobje Cerknškega jezera so zelo primerna za intenzivno kmečko proizvodnjo, ki jo bo v perspektivi dopolnjeval kmečki turizem. Vsa ostala področja, ki jih delimo na področja vzreje plemenite živine in proizvodnje mleka ter področje pitancev, kjer mleka ni mogoče odvajati, pa so primerna za intenzivno čisto kmetijsko proiz-

vodnjo skupaj z gozdarstvom.

Občinska skupščina, ki naj skrbi za skladen razvoj kmetijstva, ima pomembno nalogo oziroma vlogo že do sedaj, čeprav ta prizadevanja ne vodijo do pomembnih uspehov. To so namreč le delni ukrepi in je nujno, da se lotimo takojšnjih rešitev — aktivnega vključevanja vseh razpoložljivih sil v razpravo o zakonodajnih spremembah in v preučevanje tržnih razmer. Ustvariti je treba selektivno davčno politiko

do lastnikov zemlje, ki je ne obdelujejo, ker so si že ustvarili potrebno eksistenco. Zemlja jih ne bremeni, ker so dajatve izredno majhne. Zato z njo varčujejo predvsem zaradi perspektivne prometne vrednosti, pa čeprav proizvodnja zaradi tega močno trpi.

Težave se pojavljajo tudi z onemoglimi kmeti, ki so izčrpali svojo delovno sposobnost in ki bi po letih starosti že morali uživati pokojnino, vendar pa po sedanjih določilih nimajo pogojev za njo.

Za ostarele kmete mora občina takoj zagotoviti minimalno oskrbo. V primerih, ko dediči ne skrbijo za svoje onemogle starše in bkrati ne dovolijo zmanjševati obsega zemlje, mora občina skrbeti za spremembo predpisov, ki naj zagotovijo pravico vključitve na zemljo lastnika, s katero bo po njegovi smrti razpolagal sklad za pospeševanje kmetijstva. Sedanja zemljiški sklad pri občini predstavlja majhen del, kar tudi otežuje prepotrebno plačevanje ustreznih socialnih podpor, ki omogočajo minimalne življenjske pogoje. Sklad, ki danes plačuje socialno pomoč devetim kmetom praktično od zemljišča, ki so ga podpiranci vključili na občino, ne dobi niti tretjino sredstev od najemnin predvsem zato, ker gozd pripada upravljanju gozdnih gospodarstev, ne pa občini. Sprememba v tej smeri je nujna predvsem zaradi tega, ker se bomo v perspektivnem razdobju 1970—1985 še bolj pogosto srečevali s tem problemom.

Gozdno gospodarstvo stoji kmetijskim problemom ob strani, pa čeprav zajemajo površine zasebnega sektorja 13.780 hektarov od skupno 23.597 hektarjev gozdnih površin. Sedanja zako-

nodaja obvezuje gozdna gospodarstva za vsa dela, ki jih opravljajo v zasebnem sektorju in so zakonsko določena. S tem je samoupravljanje v zasebnem sektorju močno okrnjeno. Samoupravne pravice novih skupnosti lastnikov gozdov bodo morali s statutom dosledno izpolnjevati. Osnutek stauta gozdnega gospodarstva Postojna je skupščina občine Cerknica zavrnila zaradi centralizirane samouprave, ker s tem zavira družbeni razvoj naše gozdne področja.

SOCIALNI PROBLEMI KMETOV

Najbolj problemsko vprašanje pa je zdravstveno in pokojninsko zavarovanje kmetov. Zakonsko reševanje je prepočasno in je zato naloga širše družbene skupnosti, da se zavzame za takojšnjo reševanje problema. Negotovost v zvezi z zdravstvenim in pokojninskim zavarovanjem povzroča veliko oviro v proizvodnji in upravičeno negotovanje. Vendar ob dananj stopnji ekonomske razvitosti kmetijstva ni mogoče zahtevati plačila vseh potrebnih dajatev za zagotovitev obeh zavarovanj. Da se bo kmetijski proizvajalec izenačil z družbenim sektorjem, bo moral proizvajati vsaj 50% več kot doslej in del teh sredstev analogno kot družbeni sektor odvajati v posebne sklade.

Nove oblike združevanja kmetov bodo omogočile vključevanje v organizacije, ki bodo lahko imele svoje sklade, v katere bi plačevali proizvajalci sami, iz njih pa si potem zagotovili socialno in pokojninsko zavarovanje.

Za omenjeno višjo obliko združevanja kmetov pa je osnovni pogoj gospodarska krepitev kot je omenjeno v tem predlogu.

Ob zaključku je bilo rečeno o perspektivah našega kmetijstva, da je treba akcijski program usmeriti predvsem na tiste probleme, za katere smo mi poklicani, da jih rešimo.

Ob koncu razprave o kmetijskih problematiki je bilo sprejetih več zaključkov. Za realizacijo teh zaključkov je bil na predlog razpravljalcev ustanovljen poseben pripravljalni odbor, ki bo imel nalogo izdelati program dela za realizacijo posameznih zaključkov. J. Klančar

Kulturne prireditve

Člane delovne skupnosti, ki si želijo ogledati posamezne kulturne prireditve v Ljubljani, obveščamo, da imamo določeno število brezplačnih vstopnic za naslednje prireditve:

— 30. junija ob 20. uri v Križankah — CARMEN, predstava Opere SNG iz Ljubljane.

— 29. julija ob 20. uri v Križankah — koncert pihalnega orkestra Ljudske milice.

— 10. avgusta ob 20. uri v Križankah — folklorni ansambel Romunske rapsodije iz Romunije.

— 13. avgusta ob 20. uri v dvorani Tivoli — folklorni ansambel BERIOZKA iz Sovjetske zveze.

Vstopnice lahko naročite v tistištvu poslovne enote, kjer ste zaposleni, ali v splošnem sektorju skupnih strokovnih služb.

S. Bogovčič

kombinate, ki naj bi proizvedli toliko tržnih presežkov, da bi zadostili vsem potrebam. V tem obdobju je bil zasebni kmetovalec zapostavljen in glede na kmetijske delovne zadruga v podrejenem položaju.

Sodelovanje med zasebnimi kmetovalci in zadrugami je bilo omejeno le na kooperativne odnose, kar je zahtevalo dosledno spoštovanje pogodb na obeh straneh.

Nestabilno tržišče pa je kooperacijske odnose omajalo, predvsem zato, ker so se proizvodne in odkupne cene tako približale, da je bilo nemogoče upoštevati pogodbe. Posledica tega je bila,

KAKSNO JE KMETIJSTVO V CERKNIŠKI OBČINI

Občina Cerknica predstavlja s svojimi 48.253 hektari zemljišpisno zelo razčlenjeno površino. Na vsem področju je 128 naselij, v katerih živi 14.157 prebivalcev.

V zadnjem desetletju je opaziti močno upadanje števila čistih kmetij na račun mešanih. Iz omenjenih raziskav leta 1969 o strukturi zasebne gozdne posesti po številu lastnikov, ki je v veliki korelaciji s kmetijskimi posestvi, je zanimiva ugotovitev, da je na področju Loške doline le še 11,4% čistih kmečkih gospodarstev. Na ostalem področju obči-

da so že tako slabi medsebojni odnosi popolnoma prenehali. Zasebni kmetovalec je tako ostal prepuščen sam sebi in proizvajal po načelu samozadostnosti in popolne neodvisnosti.

Kmalu za tem je preživljal kri- zo družbeni sektor. Zaradi slabih

ne Cerknica pa je odstotek mnogo višji. Skupni odstotek kmečkega prebivalstva je od leta 1961, ko je znašal še 36,3%, padel na 25%, kar ustreza 1026 kmečkim gospodarstvom. Polproletarcev je po ugotovitvah komisije 55%.

VELIK USPEH BRESTOVIIH ŠPORTNIKOV NA II. LESARIADI

BREST - NAJBOLJŠI

NA LETNIH ŠPORTNIH IGRAH LESNE INDUSTRIJE SLOVENIJE SO ZMAGALI BRESTOVI ŠPORTNIKI — ODLOČILE SO IZENACENOST, MNOŽICNOST IN BORBENOST — PRIHODNJE LETO BO LESARIADA V CERKNICI — LETOSNI USPEH NALAGA NOVE ODGOVORNOŠTI IN NALOGE

Za letošnje letne športne igre lesne industrije Slovenije oziroma popularneje — II. lesariado — so se Brestovi športniki pripravljali dosti bolj resno kot preteklo leto. Na nekem sestanku vodij ekip je bilo slišati kar malce prenapeto in optimistično, ko so udejali, da mora biti letos zmagovalci — BREST. Pomisliti je pač treba na več kot skromne možnosti, na pomanjkanje športnih objektov, pomanjkljivo telesno kulturo v občini, skromna finančna sredstva, majhno število športnih delavcev...

Pa vendar sta veselje do športa in volja do uspeha premagala vse objektivne težave. Športniki so se pac pripravljali v slabših pogojih, se vozili na treninge na Kakek, v Postojno, v Novo vas... In požrtvovalnost je rodila sadove.

—0—

Letošnjo lesariado je organiziral lanski zmagovalci LIK Savinja iz Celja 5. junija. Sončno zgodnje jutro je napovedovalo lep dan, ko se je več kot 60 Brestovih športnic in športnikov s posebnim avtobusom odpeljalo proti zeleni Štajerski. Dobre volje ni manjkalo; ob dovtipih in pesmih je bila vožnja kar kratkocasná, le nekateri so si dremaje nabirali moči za športne spopade.

Po manjšem okrepčilu na Trojanah so se kmalu zatem Brestovi športniki pomešali v pisano množico športnih oblačil na zbirališču v Celju. Reči je treba, da so Brestovci tudi letos vzbujali pozornost zaradi lepe in enotne športne opreme.

dovi intenzivnega dela čez vse leto in mnogih tekmovanj, na katerih so sodelovali letos. Res, lepo priznanje za požrtvovalno in sistematično delo!

Vrstni red: 1. Savinja 1261 krogov, 2. Marles 1228, 3. Brest 1215 krogov.

Strelke so bile nekoliko slabše, saj so bile med 10 ekipami šeste, vendar so Brestu priborile 31 točk. Za boljše mesto je bila ekipa premalo izenačena.

Vrstni red: 1. Jelovica 694 krogov, 2. LIP Slov. Konjice 691, 3. Marles 659... 6. Brest 622 krogov.

KEGLJANJE — BORBENO

Od kegljačev, ki so bili lani odlični, smo pričakovali več, vendar je tudi 5. mesto med 19 moštvi izvrstno. Nedvomno je ta uvrstitev posledica dejstva, da kegljišče še vedno ni avtomatizirano, da je kegljaški klub razpadel in da redna vadba ni mogoča.

Vrstni red: 1. Meblo, 2. Tovarna meril Slovenjgradec, 3. LIP Bled... 5. Brest.

Tudi ženska ekipa se je uvrstila med prvo polovico — na 4. mesto od 8 nastopajočih. Odlikovala se je z borbennostjo in zavzetostjo.

Vrstni red: 1. Savinja, 2. Meblo, 3. Tovarna meril Slov. Gradec, 4. Brest.

SAHISTI ZELO SOLIDNI

Šahisti so pričeli odlično. Premagovali so nasprotnika za nasprotnikom in precej časa celo vodili na lestvici. Nato jih je nekaj spodrsrljajev potisnilo na 4. mesto med 15 moštvi.

Vrstni red: 1. Tovarna meril Slov. Gradec, 2. Elan, 3. Stol, 4. Brest.

ODBOJKA — OČITEN NAPREDEK

Letos sta se tudi ženska in moška odbojkarica ekipa resno pripravljali. Moška ekipa je z do-

uvrstili v finale — en sam poraz jim je to preprečil. Med 16 moštvi so bili osmi.

Vrstni red: 1. LIP Slov. Konjice, 2. Meblo, 3. LIP Kočevje... 8. Brest.

—0—

V čem je pravzaprav skrivnost uspeha v skupni razvrstitvi? Predvsem v tem, da je Brest nastopil v vseh razpisanih panogah in da nobena njegova ekipa ni zatajila, pač pa po svojih močeh in zmožnostih prispevala k skupnemu uspehu.

Vsi smo ob tekmovanju prišli do spoznanja, da so postale letne športne igre lesne industrije Slovenije velika športna manifestacija, ki dokazuje, da postaja tudi športna aktivnost v naših delovnih organizacijah vse bolj množična in priljubljena. In še več: to ni bilo le športno tekmovanje, ampak pristrčno prijateljsko srečanje vseh tistih, ki jih družijo vrsta podobnih dejavnosti.

Ob tem velikem srečanju so Brestovi športniki še utrdili ugled, ki ga naš delovni kolektiv

SKUPNI REZULTATI II. LESARIADE

	točk
1. BREST Cerknica	274
2. LIK Savinja Celje	265
3. Elan Begunje	262
4. Marles Maribor	251
5. Tovarna meril Slovenjgradec	240
6. Novoles Novo mesto	221
7. Meblo Nova Gorica	220
8. Jelovica Skofja Loka	193
9. Stol Kamnik	191
10. Glin Nazarje	132
11. LIK Kočevje	116
12. LIP Slovenske Konjice	114
13. LIP Bled	113
14. KLI Logatec	104
15. Lipa Adjovščina	96
16. Javor Pivka	91
itd.	

Brestove odbojkarice so se srčno borile. Boljšo uvrstitev jim je preprečil muhasti žreb

Nismo omenjali nobenega imena nastopajočih. Vsi so se potrudili, kolikor se je le dalo, in zahvala za ta uspeh gre prav vsem, ki so tekmovali in ki so prispevali k organiziranemu nastopu Brestovih športnikov.

Omeniti velja tudi odlično organizacijo tekmovanja. Vse je teklo brezhibno — od sprejema in otvoritve mimo tekmovanja do sklepnih slovesnosti, ki se je razrasla v pristrčno prijateljsko srečanje nastopajočih. Kot prihodnji organizatorji lesariade smo se ob tem lahko samo učili.

uživa v slovenskem gospodarskem prostoru. To je velik uspeh, ki pa tudi zavezuje... Prihodnje leto bo Cerknica prizorišče te manifestacije, takšne, kot je morda še ni doživela. Storit bo treba zares vse potrebno, da bo to športno srečanje organizirano brezhibno in da bodo vsi gostje, ki jih ne bo malo, odnesli iz Cerknice kar najlepše vtise. Za to se bo treba čimprej resno lotiti priprave, pri čemer računamo na pomoč vseh, ki lahko kakor koli pomagajo.

B. Levec

Cerknica sedma

Dne 19. in 20. junija je bilo v Velenju 3. republiško tekmovanje ekip prve pomoči. Poleg 40 domačih ekip s po šest tekmovalci sta se tekmovanja udeležili tudi dve avstrijski ekipi. Ekipo civilne zaštite Cerknica so sestavljali Nada Kebe, Milena Skrabec, Franc Gabrenja, Janez Caserman, Stefan Gašparič in Klavdija Drenik kot rezerva. Ekipa, ki jo je

sestavljala prva šesterica, je med 40 ekipami dosegla sedmo mesto. Zanimivo je, da se je Cerknica prijavila na tekmovanje letos prvič in da je proti pričakovanju dosegla tako odlično mesto, saj so nekatere ekipe tekmovalce že tretjič. Zmagala je ekipa Celja, Nova Gorica je bila druga, tretji pa so bili Novomeščani. Le tako naprej! D. Trovšek

Odbojkarji — ob resni vadbi bi bilo lahko še boljše

Letos je zbralo na tekmovanju okrog 800 športnikov iz 22 slovenskih lesnoindustrijskih podjetij. Po svečani otvoritvi in po zdravnem nagovoru pokrovitelja tekmovanja, glavnega direktorja LIK Savinja, so si športniki zaželeli: srečno! in posebni avtobusi so jih razvozili po celjskih športnih igriščih. Šele pozno popoldne so se spet zbrali na zaključni svečanosti, si pripovedovali o rezultatih in ugibali, katero mesto bi utegnili osvojiti v skupni razvrstitvi. Težko je opisati navdušenje Brestovcev in tople priznanje športnikov iz drugih kolektivov, ko je napovedovalec razglasil, da je zmagovalci II. lesariade BREST, ki je tudi prireditelj naslednjega srečanja.

STRELCI NAJBOLJŠI

Izmed Brestovih ekip so se tokrat najboljše odrezali strelci, ki so med 20 ekipami zasedli odlično 3. mesto in si priborili lep pokal. Nedvomno so se pokazali sa-

padljivo igro zasedla 6. mesto med 13 moštvi, ki so pokazala kvalitetno odbojko. Zreb jo je uvrstil v zelo močno skupino, v kateri je premagala Stol in po ogorčenem boju klonila Elanu. Vsekakor pa mlado moštvo, če bo redno vadilo, precej obeta.

Vrstni red: 1. Novoles, 2. Elan, 3. Meblo... 6. Brest.

Se bolj se je muhasti žreb igral z žensko ekipo in lahko trdimo, da ji je onemogočil boljšo uvrstitev, ki bi jo po svoji borbennosti nedvomno zaslužila.

Vrstni red: 1. Savinja, 2. Elan, 3. Novoles, 4. Brest.

NOGOMETASI — RAHLO RAZOČARANJE

Od nogometašev smo pričakovali zelo dobro uvrstitev, saj so sestavili dobro moštvo. Očividci pripovedujejo, da so pokazali lepo, tehnično bogato in borbeno igro, le premalo učinkovito. Spremljala jih je tudi smola, saj je le za las manjkalo, da se niso

Iveri z lesariade

— Lani so samo športniki Bresta nastopali v enotnih športnih oblačilih. Letos je bilo že kakih deset podjetij, ki je opremilo svoje športnike z dresi in trenirkami, na katerih je bilo ime podjetja. Svojevrsna oblika reklame...

— Med nastopajočimi, zlasti mlajšimi, se je spletlo več prijateljskih vezi. Brestovci so kazali največ nagnjenosti do športnic iz Novolesa. Zato so Novomeščanke izmed vseh najbolj navdušeno pozdravile Brestovo prvo mesto. Pritajene simpatije...

— Čeprav je vodja potovanja zgodaj jutraj ob odhodu edini zaspal, je kasneje potovanje tako spretno vodil, da ni bilo nikakršnih zamud. Več zamudnikov pa je bilo ob vrnitvi domov. Razumljivi razlogi...

— Nekatere Brestove športnice so končale s tekmovanji že popoldne. Popoldne so šle nabirat jagode. Ni se še razkrilo, v kakšni družbi...

— Skoraj vsi zaposleni v splošnem sektorju so bili na lesariadi. Skorajda bi moral pravnik nadomeščati telefonistko. Kadrovska stiska...

— Brestovi odbojkarji so tako vneto navijali za tovarišice iz odbojkarice ekipe, da so sodnika čisto razhudili in je dosodil kazensko točko v njihovo škodo. Pa ni bilo nalašč...

— Po tekmovanju so bili najbolj razočarani nogometaši, ki so pričakovali boljše mesto. Golgeter moštva je Celje zapustil takoj po končani zadnji tekmi. Grenkoba poraza...

Dela na novi hitri cesti Vrhnika—Postojna naglo napredujejo. Pogled na železno-betonski skelet viadukta blizu »cerkniške deteljice« na Uncu

Mladi raziskovalci spet v Cerknici

Gibanje Znanost mladini — republiški odbor za Slovenijo — bo v sodelovanju s sodelavci Slovenske akademije znanosti in umetnosti, univerze in inštitutov letos spet organiziralo mednarodni mladinski raziskovalni tabor v Cerknici, ki bo od 3. do 11. julija letos.

Mladinci se bodo vključili v delo raziskovalnih skupin, ki jih bodo vodili strokovnjaki ljub-

ljanske univerze, akademije in različnih inštitutov. Tako bodo arheologi sondirali stolp in še naprej odkopavali rimski zid (limes) v Benetah na Blokah, biologi bodo zbirali gradivo na terenu in ga obdelovali v laboratoriju, speleologi in palenteologi bodo odkopavali in čistili plasti najdb ledenodobne favne ter merili Medvedov rov v Križni jami, meteorologi bodo z instrumentarjem opazovali vremenske poja-

vé, etnografi (ti bodo letos prvič prišli v Cerknico), bodo na podlagi anketiranja in statistične obdelave obravnavali cerkniško kulturno in narodopisno preteklost. Program tabora obsega tudi nekaj ekskurzij, športnih, kulturnih in družabnih srečanj.

Tudi letos bodo mladinci stanovali v osnovni šoli v Cerknici, hranili pa se bodo v naši delavski restavraciji. F. S.

Spored filmov za julij

1. julija ob 20. uri ameriški film SVETNIK PROTI MAFIJI. Popularni Simon Templar se bori proti mafiji. V glavni vlogi Roger Moor.
3. julija ob 20. uri in 4. julija ob 16. uri mehiški film MONTEZUMOV ZAKLAD. Agent Srebrna maska zopet v akciji.
4. julija ob 20. uri ameriški film IZKRCANJE PRI ANZIJU. Film prikazuje zadnje dni druge svetovne vojne. V glavni vlogi Robert Mitchum.
5. julija ob 20. uri italijanski film VI-VA CANGACEIRO. Razburljiv film o mehiški revoluciji.
8. julija ob 20. uri ameriški film ZAJENJO LJUBEZEN. Film prikazuje sovraštvo belih do črncev. V glavni vlogi Sidney Poitier.
10. julija ob 20. uri in 11. julija ob 16. uri ameriški film DIVJI ČLOVEK. Surova zgodba z Divjega zahoda. V glavni vlogi Gregory Peck.
11. julija ob 20. uri ameriški film DOBER VEČER, GOSPA CAMEL. Zelo uspešna komedija, v kateri igra Gina Lollobrigida.
12. julija ob 20. uri ameriški film NEKA ŽENSKA JE IZGINILA. Zelo napeta kriminalna zgodba. V glavni vlogi Joan Sorel.
15. julija ob 20. uri italijanski film ŽENSKA VLADAJO. Odlična seks drama mlade vdove. V glavni vlogi Katherine Spaak.
17. julija ob 20. uri in 18. julija ob 16. uri ameriški film STO PUŠK. Raquel Welch v razburljivem filmu o Divjem zahodu.
18. julija ob 20. uri ameriški film MAYERLING. Zgodovinska drama o princu Rudolfu. V glavni vlogi Omar Shariff.
19. julija ob 20. uri španski film NJENA ZADNJA PESEM. Sarita Montiel v nepozabnem filmu.
22. julija ob 20. uri jugoslovanski film SLIŠIŠ ZVONOVE. Uspela vojna drama. V glavni vlogi Boris Dvornik.

24. julija ob 20. uri francoski film MLEČNA CESTA. Bogate podobe ljubezni in sadizma.
25. julija ob 16. in 20. uri ameriški film BARBARELA. Fantastični film. V glavni vlogi Jean Fonda.
26. julija ob 20. uri nemški film CHARLIEJEV STRIC. Vedra in igriva komedija.

27. julija ob 20. uri slovenski barvni film MAŠKERADA režiserja Boštjana Hladnika. Za mladino je film neprimeren.
29. julija ob 20. uri francoski film 24 UR V ŽIVLJENJU NEKE ŽENE. Drama razočarane ženske.
31. julija ob 20. uri italijanski film NEKOČ JE BIL DIVJI ZAHOD. Mojstrsko delo režiserja Sergija Leonarda.

Buhova družina ima deset otrok

Dne 11. junija letos je Marija Buh, doma iz Viševka 47 pri Starem trgu v Loški dolini rodila v postojnski porodnišnici svojega desetega otroka. Na svet je pri-

jokala deklica, ki so ji dali ime Gabrijela. Novorojenček ima pet bratov in štiri sestre. Vsi so zdravi in pridni. Oče dela v kmetijski zadrugi Cerknica. Tako številnih družin je danes zelo malo. Na matičnem uradu v Postojni, kjer registrirajo letno sorazmerno veliko število rojstev, so povedali, da verjetno že deset let niso vpisali matere, ki bi imela deset otrok. Prav zato so Buhovi in novorojenčku v postojnski porodnišnici posvetili vso skrb. Pripravili so praktično darilce. Podružnica Komunalne banke v Postojni pa je na ime male Gabrijele izdala hranilno knjižico s prvim polgom. Morda bodo temu zgledu sledile tudi druge organizacije v Loški dolini in priprave kakšno darilce za to svojo novo, mlado občanko.

Številni Buhovi družini želimo tudi mi vse dobro, še posebno pa mali Gabrijeli, da bi se kar najbolje počutila v krogu svojih bratcev in sestic. S. Bratina

Stop za motorne čolne na Cerkniškem jezeru

Skupščina občine Cerknica je na svoji osemnajsti seji obeh zborov 14. junija sprejela odlok o registraciji plovil in o varnostnih ukrepih na Cerkniškem jezeru.

Bistvo odloka je predvsem v naslednjem: Lastniki čolnov, kajakov, kanujev, jadrnic ali drugih plovil, ki imajo stalno prebivališče v Jugoslaviji, bodo lahko svoje plovne objekte na jezeru uporabljali po vnaprej opravljeni registraciji teh vozil. Izjema bodo le plovila, ki jih za kratek čas pripeljejo na jezero izletniki. Uporaba plovil, ki jih poganja vijak, je na jezeru prepovedana. Prepoved ne velja za prebivalce Otoka in Laz, ko sta zaradi visoke vode preplavljeni cesti Otok—Dolenje jezero in Laze—Gorenje jezero, ter za službene vožnje ljudske milice, UJV, JLA, razisko-

valcev in reševalcev. Odlok določa tudi primerne kazni v primeru neupoštevanja določil. Tako bo moral lastnik plovila brez registracije, ki bi ga uporabljal na jezeru, plačati 100 din. Tisti lastnik, ki pa bi svoje plovilo pustil nezaklenjeno in nezavarovano, pa bo moral plačati 50 din. V prihodnje ne bodo smele ploviti uporabljati osebe, mlajše od 14 let in vinjene osebe.

Glavni namen odloka je torej v tem, da se zagotovi varnost na jezeru, vzpostavi red, ki ga do sedaj ni bilo, ter ohrani jezero v svoji prvotni podobi.

V ta namen bodo na nevarnih mestih postavljene opozorilne table v več jezikih, v bližnji prihodnosti pa zgrajena čolnarna ter organizirana dežurna služba. S. Bogovčič

Delo občinske skupščine

V juniju sta bila kar dva sklica obeh zborov skupščine občine Cerknica. Prvi je obsegal analizo zaključnih računov delovnih organizacij za leto 1970, informacijo o gospodarskem in družbenem razvoju občine Cerknica za leto 1971 in drugo problematiko.

DRUŽBENI RAZVOJ OBČINE ZA LETO 1971

Gospodarstvo občine si za leto 1971 nalaga veliko odgovornost, da bi lahko ustvarilo 555.704.000 din celotnega dohodka, kar je 23% več kot v letu 1970. Vzporodno s celotnim dohodkom pa se povečuje družbeni proizvod in dohodek za 19 odstotkov. Dohodek na prebivalca naj bi se povečal od 10222 din na 12311 din ali za 20%. V letu 1971 naj bi družbeni sektor gospodarstva ustvaril 128.163.000 din dohodka, katerega bi gospodarska organizacija razdelila med zakonske in pogodbene obveznosti, sredstva za osebne dohodke in sklade v razmerju 16:64:20. Stopnja razmerja osebnih dohodkov je taka kot v letu 1970, novečijejo pa se zakonske pogodbene obveznosti od lanskih 13% na 16%, in sicer na račun sredstev za sklade. Poprečno število zaposlenih naj bi se povečalo za 8 odstotkov in pri 25-odstotnem povečanju dohodka naj bi poprečni osebni dohodek na zaposlenega porasel za 15%. Ustvarjenih naj bi bilo tudi za 10% več sredstev za razširjeno reprodukcijo.

se je dejansko povečal celotni dohodek v letu 1970 v primeri s celotnim dohodkom, doseženim samo v letu 1969 brez povečanja z delom iz leta 1968, za 15% ter dohodek zaradi manjše ekonomičnosti poslovanja za 3%. Pri tej oceni ne smemo prezreti važnega dejstva, omenjenega že v uvodu, da rezultate poslovanja primerjamo z enim najbolj uspešnih let po reformi.

Glavna nosilca doseženih uspehov gospodarstva v občini Cerknica sta Brest in Kovionplastika. Brest je dosegel s 46% vseh zaposlenih in 40% skupnega poslovnega sklada 47% skupnega doseženega dohodka in Kovionplastika s 26% od skupnega števila zaposlenih in 32% skupnega poslovnega sklada 30% skupnega doseženega dohodka. Ostalo četrtino dohodka so dosegle vse druge gospodarske organizacije skupaj. Delitev dohodka na pogodbene in zakonske obveznosti ter dela dohodka, ki ostane delovnim organizacijam za nadaljnjo delitev, je potekala tako, da so se ob zmanjšanem dohodku za 8% povečale pogodbene obveznosti za 10% in zakonske obveznosti zmanjšale za 5% na račun zmanjšane dela dohodka gospodarskih organizacij je bilo namenjenih nekaj več sredstev za osebne dohodke, sklad skupne porabe in poslovni sklad na škodo drugih skladov.

CELOTNI DOHODEK, DRUŽBENI PROIZVOD IN DOHODEK V OBČINI CERKNICA

	Real. 1970	Plan 1971	Indeks 71/70
Celotni dohodek v 000 din	451.315	555.704	123
Družbeni proizvod v 000 din	162.259	193.053	119
Dohodek v 000 din	145.905	174.288	119
Število prebivalcev	14.273	14.157	99
Celotni dohodek na prebivalca v din	31.620	39.252	124
Družbeni proizvod na prebivalca v din	11.368	13.636	120
Dohodek na prebivalca v din	10.222	12.311	120
Dohodek na prebivalca v USA \$	681	820	120

Investicije so v letu 1971 bolj umirjene, saj so planirane v višini 71% lanskih ali v absolutni številki 22.335.000 din. Polovica investicij odpade na industrijo, druge pa na kmetijstvo, trgovino, gostinstvo, komunalo in obrt. Investicije so pokrite, saj so sredstva zagotovljena iz lastnih virov v višini 42%, ostalo pa so krediti.

Na drugi seji občinske skupščine so razpravljali o zagotovitvi sredstev za dograditev novega kliničnega centra v Ljubljani, sprejeli so odlok o registraciji plovil in o varnostnih ukrepih na Cerkniškem jezeru, razpustili so lovsko družino Otok in sklenili, da se najame kredit za asfaltiranje ceste v Begunjah in ceste proti Dolenjemu jezeru.

F. Sterle

ZAKLJUČNI RAČUNI DELOVNIH ORGANIZACIJ

Glavni elementi gibanja v gospodarstvu občine Cerknica kažejo po podatkih iz predloženih bilanc uspehov in stanj za leto 1970 zaradi neprimerljivosti nekoliko slabše uspehe v doseženem dohodku in njegovi razdelitvi kot v prejšnjem letu. Po primerljivih podatkih z izločitvijo vpliva neporavnanih terjatev in letu 1969

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Minar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Jože Klančar, Janez Lavrenčič, Danilo Minar, Dubrovka Pazič, Vinko Mahne, Franc Mulec, Miha Sepec, Franc Štrukelj, Dušan Trotovec in Zdravko Zabukovec. Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana